

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven dni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zborovanja poljskih političnih strank.

Krakov, koncem marca 1912.

Pretečeni teden je bil za Galicijo politični teden v pravem pomenu besede. V nedeljo in ponedeljek dne 24. in 25. t. m. je zborovala cela vrsta poljskih političnih strank: V Lvovu so zborovali združeni demokratje, napredni demokratje in narodni demokratje. V Novem Sonču so zborovali neodvisni »ljudovci«, v Krakovu je zborovala kršćansko ljudska stranka ali Stojalovščiki, na Sleziji so zborovali kršćansko socialni delavci, dva tedna poprej so pa v Krakovu zborovali konservativci ali stranka »narodne desnice«. Vse stranke so toraj priredile pregled svojih vrst.

1. Začnimo najprej s konservativci. Zbrali so se dne 10. marca v dvorani okrajnega sveta v Lvovu. Navzočih je bilo seveda več ekselenc in drugih gospodov z velikimi imeni. Razpoloženje je bilo dvignjeno, skoraj zmagovalno. Po novih volitvah so gospodje spet prišli na krmilo in se čutili gospodarje položaja. Prvi je govoril poslanec dr. Jan Hubka, ki je govoril o politiki v deželni in državnem zboru in o političnem položaju. Svaril je pred pesimizmom, ki ga širijo nekateri časniki in pred nezaupanjem do novoizbranih poslancev. Politika se nahaja sedaj v dobrih rokah, prebivalstvo naj bo mirno in neverjame časnikom. Kljub vsem napadom na deželnega namestnika in na deželno vladu, kljub težavnim pogajanjem o deželni volilni reformi in brezuspešnim pogajanjem z Rusini, je solidarnost poljskih strank ostala nedotaknjena in to je treba poudariti kot prvi uspeh. Kljub rusinski obstrukciji je gališki sejm (dež. zbor) rešil celo vrsto zakonskih predlogov. Tudi letos so sklenili Poljaki v deželni zboru vse, kar so hoteli in, kar so poprej določili. Toraj gališki deželni zbor ni bil razbit in brezploden, kakor so brezplodni po drugih deželah. Namesto budgeta se je sklenil samo provizorijski radi rusinske obstrukcije, ampak ker so ljudska stranka in demokrati to zahtevali, zato da bi se sejm sešel spet v jeseni in rešil volilno reformo. Naklade se niso povšale, ampak sklenilo se je najeti posojilo, ker je dr. Leo za gotovo obljubil,

da se bo letos v državnem zboru kaj storilo za sanacijo finančnega položaja dežel.

Najbolj aktualni zadevi sta sedaj: volilna reforma in pogajanje z Rusini. Zoper Rusine nismo hoteli uporabiti strogosti poslovnika, ker ne maramo njimi pretrgati vseh niti in hočemo vstrajati v pogajanjih, dasiravno vemo, da oni ne marajo z nami sloge in bi nas radi samo zapeljali k nepremišljenim korakom. Njihovim voditeljem se gre samo za to, da sejejo v deželi narodno in razredno sovraštvo in delajo samo negativno politiko. Mi pa nismo marali, da bi se nam očitalo, da smo mi dali povod, da so se pogajanja pretrgala. Oni živijo samo od prepira in od protipoljske agitacije in zato jim ne more biti na roke, da bi se sklenila volilna reforma in nastopilo v deželni zboru mirno, plodono delo. Rusinski politiki se preveč boje radikalnih kričarjev, ki stojijo za njihovimi hrbiti in radi tega ne marajo sloge s Poljaki. Računajo na to, da bodo z razbijanjem in terorizmom prisilili dunajsko vladu, da bo posegla v gališke razmere in na ta način nameravajo pridobiti več uradniških mest in slednjič popolno razdelitev dežele na dva dela. Pripovedujejo tudi, da so potrebni Avstriji za njeno zunanjo politiko in za slučaj vojne z Rusijo. Toda ravno sedaj so se razmere znatno spremenile. Odlični poljski politik je bil poklican za skup. avstrijskega ministra, nastopilo je tudi zblizanje Avstrije z Rusijo. Dalje računajo Rusini, da bodo nekatere poljske stranke in zlasti krogi iz zahodne Galicije, ki niso tako prizadeti z narodnim bojem, hoteli z Rusini za vsako ceno skleniti mir, da bi mogel potem sejm delovati za povzdigo gospodarstva in kulture. Toda tudi te spekulacije so se izjalovile. Poljski kmet iz zahodne Galicije ne mara zapustiti svojih tovaršev v vzhodni Galiciji in ne mara razbiti narodne solidarnosti. Morda se bodo toraj Rusini streznili in hoteli skleniti s Poljaki mir. Pri reformi za državni zbor so dobili Rusini 26.4 % poslancev in v državnem zboru je tudi še gosposka zbornica. Poljaki nikakor ne morejo dovoliti, da bi dobili Rusini pri reformi za deželni zbor več, zlasti ker v deželni zboru ni druge zbornice. Mogoče se je pa z Rusini dogovoriti radi jamstva volilnih okrajev, ki ga zahtevajo, toda to stvar je treba dobro proučiti. Tudi se jim lahko dovoli, da bodo predstavili svoje kandidate za de-

želnozborske odseke in mogoče jim je priznati na sedem članov deželnega odbora dva. To je največ, kar jim moremo dovoliti.

Potem je govoril o Bilinskem, ki je postal skupni finančni minister. Kot upravitelj Bosne se bo moral zavzeti tudi za 11.000 Poljakov, ki živijo v Bosni in so v narodnem in cerkvenem oziru popolnoma brezpravní. Poljaki v Bosni morajo dobiti poljsko šolo in poljske duhovnike. Zlasti katoliški škof v Banjaluki je velik sovražnik Poljakov.

Treba je bilo voliti novega predsednika poljskega kola na Dunaju. Konservativci niso marali predstaviti svojega kandidata, ker hočejo, da bi ne prišlo do razpora med demokrati. Demokrati so razbijali odprta vrata, ko so zahtevali, da mora sedaj predsednik postati demokrat dr. Leo. Konservativci imajo dr. Leo marsikaj očitati, toda priznajo, da ima velik talent za organizacijo, veliko energijo in sposobnost za pozitivno delo. Pripravljeni smo ga podpirati pod pogojem, da bo upošteval razne želje konservativcev.

Za njim je govoril poslanec Mečiński, ki je ponavljal skoro isto in se obračal jako ostro proti Rusinom. Dr. Avgust Sokolowski je poročal o zgodovinskem razmerju Rusinov do Poljakov in pozival, naj se jim ne umakne niti za korak, kajti Rusini že od kozaških časov sem ne poznajo drugačne taktike, kakor punt. Poslanec dr. Leopold Jaworski je govoril o parlamentarnem položaju. Kolo mora pred vsem gledati, da se ohrani solidarnost vseh v njem se nahajajočih strank. Važna je zadeva kanalov, ki je postala os cele deželne politike. Kar je vlada obljubila, nam mora izpolniti. Dalje je govoril o sanaciji deželnih financ in o nameravnem davku na žganje. On je proti povzajanju davka na žganje, ker bi se s tem uporaba žganja zmanjšala in s tem seveda tudi dohodki posestnikov žganjarn. Žganjarne so zlasti v vzhodni Galiciji tesno združene z veleposestvi in ako upadejo poljska veleposestva, bi trpela tudi poljska narodna stvar v vzhodni Galiciji. Dalje se je treba truditi za lokalne železnice in potem se je dotaknil še vprašanja o znižanju hišnorazrednega davka za revnejše sloje. Grof Stürgkh je jako naklonjen Poljakom in ima do njih popolno zaupanje. Nato je Miljeski ostro kritiziral načrt splošnega zavarovanja. Celo Prusi, ki so veliko bogatejši, niso šli tako daleč. Načrt nalaga velike težave, a da-

je malo koristi. Jaworski mu je odgovarjal, da načrt brez dvoma ne bo sprejet v zbornici in splošno zavarovanje gotovo dolgo časa še ne bo v Avstriji vpeljano. Dr. Nowak je pozival kolo naj pomore Stürgkhu ustvariti parlamentarno večino, da se vlada ne bo potrebovala ozirati na rusinske glasove.

Tako približno so izražali svoje nazore konservativni poslanci.

2. Shod demokratov v Lvovu.

Demokratičnih strank je v Galiciji jako veliko. Menda nikdo ne ve, kolik jih je. Beseda demokrat pomeni v Galiciji približno isto, kot pri nas naprednjak ali liberalec. Toda te stranke nimajo nobenih krepkih organizacij, ampak so pravzaprav samo koterije raznih oseb po mestih in močno odvisni od Judov. V Krakovu je imela že od nekdaj svoje središče takozvana poljska demokracija, katere glasilo je dnevnik »Nova reforma«. Po raznih drugih mestih obstoje tudi razne demokratične skupine. Potem so se poslanci Battaglia, Germann in drugi, ki so se ločili od narodne demokracije, tudi imenovali demokrati. Dalje je v Krakovu nastala neko nova demokratična stranka na ta način, da se je poprej na konservativnem programu izvoljen župan Leo odtrgal od konservativcev in potegnil s sabo občinske svetnike svoje osebne prijatelje. Tako je nastala krakovska »meščanska demokracija«. Menda se snuje v Krakovu še neka druga demokratična stranka. Voditelj poljske demokratične stranke dr. Adolf Doboszyński je imel ravno sedaj neko smolo. Advokatska zbornica mu je izrekla ukor in naložila denarno kazen radi neklih neposredno lepih »gšefov«. Obsodba je za to izpadla še precej ugodno, ker je ta gospod obenem lastnik »Nove reforme« in je advokatska zbornica sestavljena večinoma iz njegovih prijateljev. Tudi drugemu poglavarju dr. Gertlerju grozi baje neka podobna nesreča.

V nedeljo so se zbrale vse te demokratske stranke v Lvovu, da bi ustanovile neko skupno stranko in skupen program. Vprašanje »konsolidacije in reorganizacije« demokratov se vleče v gališkem političnem življenju kot morska kača, toda nikdar ne naredi koraka naprej. Težava obstoji v tem, da je generalov več kot za potrebo, toda ni vojakov. Udeležencev je bilo celih 172 in zborovali so cel dan. Bili so navzoči poslanci dr. Leo,

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.
(Dalje.)

XVII.

Po zvutih, majhnih ulicah so prišli slednjič na glavni trg sredi mesta. Med potjo so videli veliko ljudi z odrezano roko ali nogo. Bili so to kaznjenci, ki so skrili plen, ali pa tatje. Kazni, katere so določali kalifi in emiri za nepokorščino ali prestopljenje postav, danih od preroka, so bile strašne in celo za lahke prestopke, kot na primer za kadenje tobaka, so pretepali do krvi in do nezavednosti s korobači. Toda sami kalifi so se samo na videz držali teh predpisov, doma so pa delali vse, kar se jim je ljubilo, tako da so kazni padale le na reveže, katerim so včasih nenkrat vzeli celo premoženje. Potem jim ni ostalo nič drugega, kakor beračiti, ker je pa v Omdurmanu sploh primanjkovalo hrane, so torej umirali lakote.

Vse polno beračev se je potikalo okrog stojišč z živili. Prvo pa, kar so

tukaj zagledali otroci, je bila velika človeška glava, nataknjena na velik bambusov drog, vkopan v zemljo sredi glavnega trga. Obraz te glave je bil izsušen in skoraj črn, lasje na črepinji in brada pa bela kot mleko. Eden izmed vojakov je pojasnil Idrisu, da je to Gordonova glava. Ko je Stanko to zaslišal, se ga je polastila neizmerna žalost, razburjenje in žgoče hrepenenje po maščevanju, obenem mu je pa od groze kri zastajala v žilah. Tako torej je končal ta junak, ta vitez brez madeža in bojazni, človek pravičen in dober, ljubljén v celem Sudanu. In Angleži mu niso prišli pravčasno na pomoč, potem so se pa umaknili in so pustili njegove ostanke brez kršćanskega pogreba, ter jih izročili oskrunjenju. Stanko je sedaj zgubil vero v Angleže. Doslej je mislil naivno, da so Angleži za najmanjšo krivico, storjeno katerekoli angleških državljani, vsak čas pripravljeni na vojno s celim svetom. Na dnu duše se mu je skrivala nada, da bodo v obrambo Rawlisonove hčerke po brezuspešnem zasledovanju nastopile grozne angleške čete in prišle če treba pod Hartum in še dalje. Sedaj se je prepričal, da je Hartum in cela dežela v Mahdijevi oblasti in da egipčanska vlada kakor tudi Anglija mislita samo, kako bi ohranili Egipt pred

daljšimi napadi, ne pa kako bi osvobodili evropske jeitnike.

Spoznal je, da sta oba z Nelko padla v brezno, iz katerega ni rešitve, in te misli obenem z grozovitostjo, katero je videl na ulicah v Omdurmanu, so ga potirle popolnoma. Svojo navadno odločnost je zgubil popolnoma, predal se je osodi brezpogojno in z bojaznijo gledal v prihodnost. Medtem je začel takorekoč nehotе gledati po trgu in po stojnicah, kjer je Idris kupoval hrane. Branjevci in branjevke, zlasti sudanske ženske in zamorke, so prodajale džube, to je bela platnena ogrinjala, obšita z raznobarnimi krpami, z akacijevim gumo napolnjene buče, stekleno nakitje in vsakovrstne preproge. Stojnic z živili je bilo malo in okrog vseh so se stiskale množice. Mahdijci so kupovali po visokih cenah zlasti suho meso domače živine, pa tudi bivolov, antilop in žiraf. Dateljev, fig, manijoka in dure je znanjkal popolnoma. Prodajala se je tuintam voda z medom divjih bučel in presena zrna, namočena v odcedku sadja tamarinde. Idris je bil obupan, kajti izkazalo se je, da bo vsled visokih tržnih cen izdal kmalu ves denar, kar mu ga je dala Fatma Smainova za življenje, potem bo moral pa beračiti. Upanje je imel sedaj edino še v Smaini in čudno naključje, da je tu-

di Stanko računal edino še na Smainovo pomoč.

Čez dobro uro se je vrnil Nur-el-Tadhil od kalifa Abdullahi. Menda je imel tam kakšno neprijetnost, kajti vrnil se je slabe volje. Ko ga je torej Idris vprašal, če ni zvedel nič o Smainu, mu je rekel razdraženo:

»Tepec, ali misliš, da kalif in jaz nimava drugega dela, kakor da iščeva za tebe Smaino?«

»Kaj hočeš torej z menoj storiti?«

»Stori sam, kar hočeš! Prenočil sem te v svoji hiši, dal nekaj dobrih svetov, zdaj pa ne maram o tebi nič več slišati.«

»Že prav, toda kam naj grem ponoči?«

»Kaj mi mar!«

S temi besedami je vzel svoje vojake in odšel. Idris ga je komaj še naprosil, da bi mu poslal na trg velblode in ostali del karavane obenem z onimi Arabci, ki so se mu pridružili med Asuanom in Vadi-Halfo. Ti ljudje so prišli šele popoldne in potem se je pokazalo, da vsi skupaj ne vedo, kaj bi počeli. Beduina sta se začela pripraviti z Idrisom in Gebhrom, češ, da sta jima obetala čisto drugačen sprejem in da sta ju ogoljufala. Po dolgem prepiranj in posvetovanju so slednjič sklenili, postaviti kočjo iz veji in prosene slame

Bandrowski, Battaglia, Germann, Jahl, Löwenstein, Maiss, Rittel itd. Zupani mest: Maiss (Bochna), Rittel (Brody), Falk (Stryj), Steuermann (Sambor), Gold (Zloczow), Atlas (Delatin) in Leo (Krakov). Toraj izvzemši krakovskega sami Judje.

Govorniki so poudarjali, da je namen zborovanju »ideje demokratično« spraviti v življenje. »Tako številno obiskan shod je najboljši dokaz, da je potreba ustanoviti demokratično stranko — rekel je Germann. »Ta stranka ima namen zediniti najširše sloje ljudstva, zlasti po mestih.« Sklepalo se je o »prerojenju naroda«, »demokratizaciji občinstva«, načelih svobode«, »enakosti in ravnopravnosti ženske«. Huda debata se je razvila o načelih volilne reforme in slednjič so sprejeli z jako slabo večino, da so demokrati načeloma za splošno, enako in tajno volilno pravico za vse zastope, toda možje, ki so glasovali za to resolucijo, so obenem poudarjali, da lahko glasujejo za tako stvar, ker je itak ne bodo upeljali. Huda debata se je razvila pri vprašanju glede šolstva. Nekateri so bili za svobodno šolo in ločitev cerkve od države, slednjič so pa sprejeli resolucijo, kjer se izražajo za versko in narodno šolo, toda nalagajo katoliški cerkvi dolžnost, da ne sme ovirati znanstvenega preiskavanja. Potem so se debatirali o rusinskem in o židovskem vprašanju, kjer so bili pa popolnoma edini. Slednjič so se sklenili resolucijo za neodvisno poljsko kraljestvo. Popoldne so pa sklepali o organizaciji in o taktiki.

Tako po uradni komunikaciji, katerega so izdali po tem shodu.

2. Shod poljske napredno-demokratične stranke.

V zadnjem času se je pojavila še neka demokratična stranka, ki noče imeti z drugimi demokrati nič skupnega in stoji jako blizu socializmu. Središče ima v Lvovu, kjer sta bila izvoljena dva poslanca, občinska svetnika Sliwiński in Lisiewicz. Voditelj te stranke je Jud Aschenase, njeno glasilo je poulični listič »Wiek nowy«. Tudi ti so zborovali v nedeljo v Lvovu. Kolika je bila udeležba, niso marali povedati. V komunikaciji povedo samo, da so bili navzoči tudi odposlanci iz raznih drugih mest. Za predsednika stranke so izbrali profesorja Pawlewskiego, za blagajnika pa Juda Wasserberga. Potem so se razdelili na pet sekcij: politično, gospodarsko, kanalško, prosvetno in organizacijsko. Politična sekcija se je izrekla za neodvisnost poljskega kraljestva in za zvezo s socialisti. Udrihali so po vseh strankah združenih v poljskem kolu, češ, da so vse za nič, ter so pozvali poljski državnozborni klub, naj se hitro združi s socialisti. Izrekli so se za splošno, tajno in enako volilno pravico, za ločitev cerkve od države in svobodno šolo, ter za takojšnjo spravo z Rusiji. Dalje so zahtevali, da se jim morajo takoj izkopati kanali in da se mora zavarovati poljski premogovni revir na šlezjski meji, da se ga ne polaste tujci, sklenili so tudi resolucijo za zadrugištvo.

4. V Novem Soncu so zborovali v nedeljo »neodvisni ljudovci«, to je opozicija ljudske stranke, katere voditelj je gospod Stapiński. Najprej so se zavzeli za holmsko zadevo in sklenili resolucijo zoper Ruse, potem so udrihali silno čez Stapińskega, češ, da je izdal poljsko ljudsko stranko, ker je stopil v zvezo s konservativci. Nato so se pečali z reformo deželnega volilnega reda in udrihali silno čez veleposestvo.

na robu mesta, da bodo ponoči imeli kam iti, sicer se hočejo pa prepustiti osodi in čakati.

Ko so postavili kočo, za kar Sudanci in zamorci ne potrebujejo mnogo časa, šli so vsi skupaj razun Hamisa, ki je moral pripravljati večerjo, na prostor, kjer so se opravljale javne molitve. Našli so lahko, ker so hitele tja množice iz celega Omdurmana. Prostor je bil obširen, obdan s trnjevim plotom, deloma z ozidjem iz gline, katerega so začeli pred kratkim postavljati. V sredini se je dvigalo leseno vzvišeno mesto. Tja gori je stopal prerok, kadar je hotel ljudstvo podučevati. Pred tem odrom so bila tla postлана z ovčjimi kožami za Mahdija, za kalife in za imenitnejše šejke. Ob straneh so bile v zemljo vtaknjene zastave emirov, ki so plapolale v vetru in se prelivale v vseh mogočih barvah kot veliki cvetovi. Vse štiri strani tega prostora so obdajale tesno sklenjene vrste dervišev. Naokrog je bilo videti nepregledni gozd sulic, s katerimi so bili oboroženi skoraj vsi vojevniki.

(Dalje.)

Izrekli so se zoper vse volilne privilegije in izrazili nezaupanje poslancu Stapińskemu. Seveda so govorili tudi o kanalih in očitali veleposestnikom in fabrikantom, da nočejo kopati kanalov. Dalje so se izrekli za kmečko organizacijo, toda na podlagi tajne, splošne in enake volilne pravice. Tudi čez sedanjí šolski sistem so se silno hudo kregali in so sklenili resolucijo, da mora šola v Galiciji biti ne samo poljska, ampak tudi narodna. Nato so izrekli še enkrat hudo nezaupanje Stapińskemu in so sklenili ustanoviti lastno stranko. Samo kdaj in kako, o tem se še niso odločili. Pri glasovanju je bil protiven zoper vse te resolucije samo en mož, pa ni povedal zakaj.

Razstava perutnine in malih živali.

Osrednja perutninarska zadruga je otvorila dne 30. marca na vrtu hotela »Union« v Ljubljani razstavo perutnine in malih živali. Razstavo, ki se danes zaključuje, je zelo okusno uredil živinorejski nadzornik Legvart. Celi vrt hotela »Uniona« je napolnjen z lepo perutnino in drugimi stvarmi, ki se rabijo za perutnino. Razstava je zelo dobro obiskana. Prihajajo tudi tujci; veliko kmetijskih veščakov je prišlo iz Hrvaškega, Štajerskega, Češkega in Moravskega, kakor tudi iz drugih dežel. O razstavi so se izrekli zelo laskavo, češ, da niti v Pragi in v Gradcu ni bilo videti tako lepih komadov.

Vhod v razstavo je okrašen z zelenjem; pri glavnem vhodu stoji paviljon, prevečen s trobojnicami in zelenjem.

V razstavi so trije veliki paviljoni. V prvem je večinoma športna perutnina. Posebno impozantni so zlati in srebrni fazani, last g. Francelja na Prulah. Nadalje so zelo zanimivi veliki grahasti golobje od g. dr. Hočevarja iz Domžal; tudi aquarija g. notarja Hafnerja in g. Novaka vzbujata veliko zanimanja. Tu so razstavljeni tudi različni ptičji pevci, papagaji in perotninski sovražnik kragulj. V drugem paviljonu je razstavila trdka Franc Stupica vsakovrstna učila in potrebščine za perutnino. Ta trdka ima specialni oddelek za vsakovrstne perutninske potrebščine v največjem obsegu.

V tretjem paviljonu je razstavila trdka drogerija Adria v Ljubljani različna zdravila za male živali, kakor tudi za veliko živino, instrumente in tekočino za konzerviranje jajec in mesa. Poleg je razstavila trdka Šarc perje od vsakovrstne perutnine ter uporabo perutninskega perja za irgovino. En del tega paviljona pa je posvečen za ustrojene zajčje kože, katere je razstavil g. Babnič iz Istrije.

Na sredini cele razstave je približno kakih 400 m² velik čveterokot s kletkami, v katerih se nahaja mnogovrstna in izvanredno lepa perutnina. Ob desni strani razstavnega prostora so prirejeni večji oddelki za cele rodove posameznih pasem, obstoječih iz deset kokoši in jednega petelina. Na levi strani razstave je oddelek za kunce z modernimi kletkami. Posebno pozornost so vzbujali veliki holandski kunci. Na levi strani pri vhodu je poseben oddelek za race, gosi, purane in pave. Zelo praktični so nadalje mizarski izdelki gosp. Franca Trenka iz Ljubljane. Razstavil je zelo umetno izdelan in pripraven kurnik, kateri je na prodaj za ceno 250 kron. Nadalje je razstavil različna zaklopna gnezda, napajalnike, praktična korita za pičo itd.

V notranjih prostorih hotela »Union« so razstavile sledeče trdke: »Katoliška Bukvarna« je razstavila veliko izbiro najboljših knjig o reji malih živali in perutnine, nadalje lepe slike in razglednice perutnine. Gospodinjska šola v Marijanišču je razstavila najmodernejše valilnike in učila. Perutninarski zavod v Šiški je razstavil okusno zaklano perutnino. Mlekarška zveza v Ljubljani ima zelo okusno urejen paviljon različnih potrebščin za perutnino, posebno pa zaboje za transport jajec, zaznamovanje jajec, vlaganje jajec. Trdka Peter Lassnik je razstavila vsa ona semena rastlin, ki se rabijo za perutnino. Tudi znana trdka Fattinger za izdelovanje umetnih krmil za perutnino iz Dunajskega Novega mesta je razstavila svoje vsakovrstne izdelke in krmila, deloma tudi na lastne stroške perutnino.

Razstavljalci perutnine so razložili veliko število raznovrstnih pasem kokošjih jajec, katere so obiskovalci razstave z velikim zanimanjem kupovali.

Med vsemi plemeni je bilo v največjem številu razstavljeno laško plemo kokoši, katero je, kakor znano, izvrstno za jajca. To plemo je bilo najprvo vpeljano v gospodinjski šoli v Marijanišču in se je od tam razširilo po celi deželi. Opaziti je bilo, da te živali pri prostem gibanju dobro uspevajo, v majhnih in zaprtih prostorih se pa le nepopolno razvijajo. Najlepše živali tega plemena je razstavilo Marijanišče, gospodinjska šola na Vrhniki, g. Zupan iz Dolskega in nekateri posestniki iz kamniškega okraja. Najlepše zlatoprižne Vian-dotke je razstavila gospa Valentina Jelovšek z Vrhnike. Zelo lepe Brahma je razstavil g. drogerist Kanc iz Ljubljane. Naj-

lepše orpingtonke revident južne železnice g. Borsner in gospa Pečnikova iz Ježice.

Plymont-Roks so se v naši deželi lepo vpeljale ter so za laškimi najbolj razširjene; to plemo je dobro za jajca kakor tudi za meso. Lepih živali tega plemena je bilo zelo veliko, tako da bi bilo preobširno vse opisati, omenjamo samo: Gospodinjsko šolo iz Ljubljane in Repenji, g. Zupana iz Vrhnike in g. Košenina iz Ljubljane.

Tudi domačih kokoši, zlasti iz Dolenjskega, je bilo nekaj opaziti, vendar ne v tem obsegu kakor bi se želelo. Zelo želeli bi bilo, da bi se našli perotninarji za gojenje domačega plemena zlasti na Dolenjskem. To plemo bi gotovo bolje uspevalo kakor vsako drugo tuje plemo.

Večje skupine Rhode-Island sta razstavila g. Simenthal iz Mokronoga in g. Počivavnik iz Ljubljane. G. Resner iz Medvoda je razstavil lepe Brahma. Posebno lepe purane, popolnoma bele, pasme francoskega plemena je razstavil gosp. Adolf Mulley iz Logatca. Najlepše race je razstavil gosp. Cerar iz Domžal in gospa Mara Penca iz Mokronoga.

Gosi so bile nekoliko slabše, dokaz, da se gosja reja pri nas do sedaj ni veliko gojila, kar bi bilo pa za nas zelo važno, zlasti za naše barje. Veliko zanimanja so vzbujali raznovrstni kunci, kateri so last g. Rudolfa Treota in Galeta iz Ljubljane. Omenjena dva gospoda sta v kunčji reji prava umetnika.

Obisk razstave je bil naravnost velikansk. Cel dan je bila razstava polna ljudi z dežele in mesta, ki so si z zanimanjem isto ogledali ter se zelo pohvalno izrekli o celi prireditvi. Zlasti moramo pohvaliti trdka Stupica, katera je vpeljala vse stroje in potrebščine za perutnino, in pa mizarja Trenka, ki je pokazal posebno spretnost v izdelovanju kurnikov in drugih potrebščin za kure.

Ker je ta razstava pokazala veliko zanimanja za perutnino in druge male živali, upamo, da bo osrednja perutninarska zadruga še večkrat take razstave priredila.

Ogrska kriza rešena. Cesar hotel odsopiti.

Ko je grof Khuen v petek cesarja v Schönbrunn zapustil, so listi poročali, da je bil grof Khuen zelo razburjen. Sedaj pa objavljajo listi podrobnosti o tej velepomembni avdienci, ki je Khuena tako vznemirila. Ko je grof Khuen o svojih pogajanjih glede na vprašanje rezervistov cesarju poročal, je ta izjavil sledeče: »Vi veste, da vladam zdaj že šestdeset let, da sem petinštirideset let kronani kralj ogrski in da sem vedno odkrito ustavno vladal in da sem ustavne pravice dežele vedno spoštoval. Veselilo me je, da je Ogrska gospodarsko tako napredovala in procvitala. Ogrska ni imela še boljšega prijatelja, kakor sem ji bil jaz. Kljub temu se hočejo zdaj kar nenadoma moje vladarske pravice omejiti in se mi več ne zaupa. Če vprašanje o resolucijah ne izgine, mi drugega — saj poznate razmere — ne preostane, kakor ...« Vlada je nato z roko tako odločno zamahnil, da ni bilo mogoče dvomiti, kako resno da je odločen. Ministrski predsednik grof Khuen Hedervary je vladarja prekinil in zaklical: »Bog nas čuvaj!«, nakar je vladar nadaljeval: »Sedaj ni časa za sentimentalnosti. Tako je, kakor sem rekel, in kar govorim, sem resno premislil. S tem računajte! Če nočete teh posledic, se morajo resolucije s sveta spraviti, in sicer se mora to hitro zgoditi, takoj se mora zgoditi.«

Kakor se iz Budimpešte poroča, je cesarjev odločen nastop mažarske šoviniste strelzil.

Dne 30. marca zvečer je izšlo tudi cesarjevo lastnoročno pismo, ki je tudi silno resno. Pismo se glasi: »Zelo sem obžaloval, ko sem izvedel za nesoglasja glede na moje postavno zajamčene vladarske pravice, ki so povzročile, da ste s svojimi tovariši ostavko podali. Ves čas, ko se je blagodejno ustavno življenje obnovilo, sem skrbno čuval, da so se postave varovale in da je vladal ustaven red. Narod poseduje nemoteno posest vseh svojih ustavnih pravic, med njimi tudi pravico, da dovoljuje vojaške novince, in niti ne mislim na to, da bi se dotaknil ali da bi te pravice omejil. Sam pa moram tudi zahtevati, da se mi v članu XVIII. postave iz leta 1888. prenesene vladarske pravice ohranijo, po katerih določili lahko vpokličem ali obdržim rezervnike in nadomestne rezervnike, če to posebne razmere zahtevajo. Kakor odločno hočem, da se narodu ustavne pravice nedotaknjene ohranijo, ravno tako odločno pa moram svoje ustavne vladarske pravice nedotaknjene ohraniti; svoje vladarske pravice morem le izpolnjevati, če svoj dvojni poklic istočasno izpolnjujem. Zaupno pozivam narod, naj mi pomaga to nalogo pravično izpolnjevati po svoji vesti, da tako zagotovim sporazumno ustavno delo kralja z narodom.«

Člani ogrske vladne stranke že izjavljajo, da se strinjajo s kraljevim pismom. Grof Tisza je tudi povedal zakaj. Mažari se namreč bojé, da bi, če se strune preveč napno, izgubili, kar so leta 1867. pridobili. Khuen in ogrski ministri, katerim je vladar

vlado zopet poveril, so Dunaj že zapustili. Grof Khuen Hedervary je zdaj že četrtič imenovan za ogrskega ministrskega predsednika. Prvič je bil imenovan 27. julija 1903, drugič meseca oktobra 1903, tretjič 11. januarja 1910 in četrtič zadnji petek.

Cesarjeva grožnja, da namerava odstopiti, če se Mažari ne udajo, je seveda vzbudila velikansko pozornost. Razgovor vladarja s Khuenom se je smel brez vsakega dvoma le s cesarjevim dovoljenjem objaviti. Vsi listi se pečajo z nameravanim vladarjevim odstopom. Nemško časopisje v raju vé poročati, da je bil cesar v avdienci z grofom Khuenom nenavadno razburjen.

Cesarjevo lastnoročno pismo, soppodpisano od Khuena, ki prevzema za vsebino odgovornost, dokazuje, da je Khuen popolnoma opustil tisto resolucijo, po kateri bi se bile vladarske pravice omejile, in se tako tudi oprostil mrež, v katere so ga zviti Košutovci vjeli.

Ob tej priliki naj omenjamo, da je cesar že enkrat nameraval prestolu se odpovedati. Bilo je to takrat, ko je prestolonaslednik Rudolf umrl. Takrat je cesar svoj načrt le na prigovarjanje rajne cesarice Elizabete opustil.

Ogrska zbornica ima danes sejo, v kateri se pokaže, če je cesarjevo resno svarilo na ogrske šoviniste kaj učinkovalo.

Predor nad Mostami za deželno elektrarno.

Včeraj se je čisto na tihem vršila pomembna slavnost pod Stolom. Predor, ki bo dovajal Završnico do vrha hriba nad Mostami, je dokončan. Slavnosti so se udeležili deželni odborniki dr. Lampe, deželni stavbni nadsvetnik Klinar, stavbni svetnik Geilhofer, župan Finžgar, od podjetništva chief-inženieur trdke Redlich & Berger, Klimpfinger, ing. Soxel in Serneč in več domačinov. Ob 9. uri dopoldne je v stari gotski cerkvi v Žerovnici daroval dr. Lampe sveto mašo. Nato so šli udeleženci v rov. Gromeče so pretresli goro zadnji streli, in padla je skalna stran, ki je ločila oba dela predora.

Po tem izvršenem delu je dobilo vse delavstvo skupen obed.

V svojem nagovoru se je dr. Lampe v imenu deželnega odbora zahvalil gospodom tehnikom za njihovo izborni pomoč, podjetništvu in delavcem. Naše delo ima dva nasprotnika. Prvi nasprotnik je nevednost, proti kateri se borimo s poukom. Včasih je nevednost združena z zlobnostjo, in tedaj je treba po načelih stare pedagogike nekoliko pritisniti. Drugi nasprotnik so zasebni in politični interesi. Tu ni treba nobenega pouka, kajti nasprotnik dobro pozna korist našega dela. Premagati more tega nasprotnika samo uspeh, in uspeh se doseže le z nevstrašenim in vztrajnim delom. Dobro znamenje da se vrši ta slavnost ravno na cvetno nedeljo. Bodi nam to poročstvo. da dosežemo palmo uspeha!

Chef-inženieur Klimpfinger zahvali deželni odbor v imenu tehnikov in podjetništva ter želi, da bi deželi Kranjski velika akcija deželnega odbora donesla obilo koristi.

Župan Finžgar izrazi svoje veselje in hvaležnost nad tem, da je dež. odbor v breznjski občini začel z delom, ki bo vsemu okraju v veliko korist.

Predor je dolg 785 m. Vodna moč Završnice, ki sprejema vso vodo Stolo-vega gorovja na kranjski strani, se deli v dve stopinji. Spodnja stopnja, ki se sedaj gradi, ima 165 m padca (dvakrat tako visoko kot ljubljanski grad), kar dá pri srednji vodi s 700 litri na sekundo 1050 konjskih sil. To je najmanjša izraba. Zgornji padec je pa še večji in se da z izrabo tudi zgornjega padca in po akumulaciji doseči 4500 konjskih sil. Naprava je ugodna zaradi tega, ker ni treba vsega zgraditi naenkrat, ampak se bo razširjevalo po potrebi, kakor bo rasel konsum moči.

Glasba.

Ij Simfonični koncert »Slov. Filharmonije« se je razvil sinoči v značilen kulturni škandal, seveda ne od strani orkestra, pač pa od strani našega občinstva, ki je dokumentiralo svoj kulturni nivo s neštetiimi praznimi prostori. Bilo nas je kakih 250 poslušalcev, ki smo s tem večjim zanimanjem in hvaležnostjo sledili precizno izvajanim točkam sporeda. Vidno užaljen je stopil gospod Talich, glasbenik, kakršnih je malo med nami na oder, ter z nekim srditim temperamentom vodil orkester vseskozi imenitno, kot smo ga bili vselej vajeni. Spričo obče depresije Schubertova simfonija ni prišla do veljave, poleg tega da njene teme a priori pri nas ne morejo imeti ugodnih tal. Tem krasnejša, tudi v koncepciji genijalnejša je bila

»Karneval-overtura« Dvorakova, tako individualno absolvirana, da je bilo veselje. Dr. P. Kozina ima veliko smisla za lepo glasbo ter prav čedno in jasno predava, le — materijala mu manjka. Kako je zašel pl. Zajc s svojim »Zrinjskim« v to mu tako tujo družbo, ni prav umevno in to se je tudi dvojici Krampera zdelo čudno, da ne rečemo bagatelno. Kot odlično umetnico na harfi se je izkazala gdč. Hanny Haumer. Čarobno so ji potekali glasovi liki studenček in njen pp je bilo čuti kakor neskončno mil glas iz daljave. Le prenapelo je minul ta užitek. Tak je bil poslovilni večer Slavica Talicha. Res, da dan ni bil srečno izbran, da je »Živi mrtvec« zapiral deželno gledališče, da so že koncerti »Glasbene Matice« štirikrat nabasani pobrali mnogo denarja in dobre volje da je bil zadnji dan v mesecu, da je bilo premalo reklame, vendar bi bil tako resen umetnik kot Talich, ki raje gre, kakor da bi klonil svoje globoko umetniško prepričanje lokalnim razmeram, umerjenim na najtrivijalnejšo demagogijo, po vsem kar je storil kot človek in glasbenik med nami zaslužil, da mu polna dvorana na dostojen način kvitira njegovo izborna delo. In ravno tistega kontingenta je manjkalo, ki si domišlja, da je nosilec in buditelj kulture v nas, ki hoče na kulturno popolnoma nekvalificiran način strahovati vse, kar se ne zлага z njegovimi načrti in nazori, pri tem pa par distance brezimno podtika drugim namen, katerega sam dejansko vrši. Take razmere nam seveda odkrivajo najlepšo perspektivo na polju kulturnega napredka. Res žalostno! G. Talich sme biti prepričan, da so bili sinoči zbrani vsi sicer maloštevilni, ki ga spoštujejo, ker ga razumejo. Sicer je v nas malo kritičnega čuta, menda bi tudi lajni ploskali, če bi jo postavili na oder, a nekaj ga je, in ta krepko napreduje. Le škoda, da ni dobil že davno konkretne oblike v društvu umetnikov. In pri tem ima ravno gospod Talich lep delež. To mu bodi v zadostilo. Za orkester pa se bo treba resno pobrigati, sicer ga jeseni ne bo več, ker noben godec ne bo hotel v te razmere. A. S.

AVSTRIJSKA GOSPOSKA ZBOR-NICA

Je v svoji sobotni seji pred vsem predlogo o bruseljski sladkorni pogodbi rešila. Nato je nujno rešila po zbornici sklenjene postavne o izplačevanju plač rudarjev in o nezgodnem zavarovanju stavbnih delavcev.

SOCIALNODEMOKRAŠKI POSLANEC SILBERER SE IŠČE.

Kakor znano, je januarja socialnodemokraški poslanec Silberer izginil. Socialni demokrati so trdili, da je v gorah ponesrečil, svojih trditvev pa dozdaj še niso dokazali. Pač pa trdi več priči, da se Silberer v New Yorku nahaja. Krščansko-socialna »Reichspost« bi rada znala, kaj da je pravzaprav s Silbererjem. Zato je 300 kron nagrade razpisala, ki jo tisti dobi, ki zasledi Silbererja na Hundsteinu, kjer je, kakor socialni demokrati trdijo, ponesrečil. Razpisano nagrado je uredništvo »Reichsposte« pri dunajskem policijskem ravnateljstvu založilo.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Lahi poročajo, da so dne 29. m. m. pri Tobruku napad Arabcev in Turkov na nove utrdbe odbili. »Giornale d'Italia« računa, da stane Lahe vojska vsak dan 800.000 K, Turke pa 70.000 do 140 tisoč kron. »Rusko Slovo« trdi, da bo novi ruski poslanik v Carigradu Giers (akoj mirovna pogajanja uvedel, ko se v Carigrad pripelje). Laški mirovni predlogi se začetkom aprila Turčiji uradno javijo.

OSEMURNI DELAVNIK V FRAN-COSKIH RUDNIKIH.

Francoska zbornica je s 453 proti 59 glasovom sklenila, da se v rudnikih uvede osemurni delavnik.

VELIKI POULIČNI BOJI V BRAGANCI.

S Portugalskega redno od časa do časa dohajajo poročila o velikih bojih. Te dni so se v Braganči dijaki z meščani spopadli. Bojev so se tudi oborožene ženske in dekleta udeležile. Boji so v pozno noč trajali, dokler dijakov niso vojaki porazili in jih prisilili, da so se morali umakniti. V teh bojih je bilo ubitih 5, ranjenih pa 23 oseb.

NEMŠKI POSLANEC ROEREN OD-STOPI.

Nemški državni poslanec Roeren je svoj državnozbornski in deželnozbornski mandat odložil. Priobčil je pri tej priliki neko izjavo, v kateri navaja kot vzrok svojega odstopa to, da ne soglašajo z naziranjem svojih tovarišev o značaju Centra. Roeren je v 69. letu in je bil eden starih in znanih borilcev katoliške kulture. Njegova borba

proti pornografiji je znana in danes odobrava njegove nazore v tem vprašanju ves pameten svet.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Vstaši zmagali. — 1500 vladnih vojakov vjetih.

Pri Jimenezu so vstaši armado generala Auberta (1500 mož) obkolili, ko je korakal proti Jimenezu, ker še ni znal, da so tam glavno vladno armado že vstaši porazili. Vstaši so si iz Narodne banke »izposodili« 275.000 dolarjev in zasedli južno ameriško in panameriško železnico. Po zmagi pri Jimenezu je vstašem pot v Mehiko odprta. Voditelja vstašev Orozco in Zavata s svojimi vojniki prodirata proti glavnemu mestu Mehike. V Mehiki se zbirajo inozemci v poslopju ameriškega poslaštva. Zedinjene države so v Mehiko odposlale veliko orožja in 1.000.000 patron. Nemci v Mehiki so nakupili 500 pušk. Inozemci se oborožujejo, ker se boje, da jih Mehikanci napadejo. Iz New Yorka se poroča, da so že 30. m. m. vstaši pričeli glavno mesto Mehike oblegati in da so vsa pota in ceste, ki v mesto vodijo, zastražili.

Dnevne novice.

+ Socialni kurz S. K. S. Z. V zadnjo notico se je vrnila pomota; začetek kurza je v torek devetega aprila in ne drugega. Predavanja se začno ob pol desetih v Ljudskem Domu. Priglasimo t a k o j na tajništvo S. K. S. Z. v Ljubljani. Dnevni red smo objavili v sobotni številki »Slovenca« in v zadnji številki »Domoljuba« ter naših obmejnih listih.

+ Dr. Krek je včeraj predaval v Domžalah. Tema: Potreba gospodarske in gospodinske izobrazbe.

+ Shod S. L. S. Včeraj se je vršilo v Železnikih zborovanje somišljenikov S. L. S. v Železnikih. Govoril je F. Terseglav, ki je razložil politična, kulturna in gospodarska načela S. L. S.

+ Zlobno obrekovalje. Poroča se nam, da trosi nekdo lažnjivo vest, da bo Ljudska posojilnica pri tvrdki F. Souvan sin en milijon kron izgubila in da je vsled tega sama pred konkurzom. Ker ni Ljudska posojilnica s tvrdko F. Souvan sin sploh v nikakoli zvezi in nima pri njej izposojenega niti vinarja, je popolnoma izključeno, da bi mogla pri njej kaj izgubiti. Omenjena govorica izvira torej od brezvestnih ljudi, katerim je lep razvoj Ljudske posojilnice trn v peti in bi ji radi s takimi lažmi škodovali. Prosimo vsakega, ki bi prišel na sled osebam, ki take laži širijo, naj naznači dotična imena »Ljudski posojilnici«, da bo mogla proti njim sodnijsko postopati.

+ Le govorite! Sobotni »Slovenski Narod« piše: »Pred par dnevi smo zabeležili dejstvo, da si je dr. Pegan dal od svojega klerikalnega tovariša izplačati za zagovor enega izmed obtožencev, ki so prišli pred sodišče radi septembrskih dogodkov, znatno vsoto.« — »Narod« pravi, da »Slovenec« k temu molči. Razume se, da ne moremo o tem pisariti, ker nam ni o tem nič znanega. »Narod« naj le bolj jasno govori in naj svojo trditev dokaže. Naj »Narod« tega našega poziva ne prezre!

+ Potrjene volitve. C. kr. deželna vlada je občinske volitve za občino Goče potrdila.

+ Z državne železnice. Prestavljene so bili: Uradniški aspirant Vladimir Kapus pl. Pichlstein iz Kranja v Lesce; asistent Karel Komp iz Škofje Loke v Pazin; uradniški aspirant Vincenc Canjko iz Podnarta - Kropce v Škofjo Loko.

+ Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet v Litiji je imenoval učit. suplentinjo Heleno Šeme za prov. učiteljico na ljudski šoli v Polici, ker se je dosedanja učiteljica na tej šoli Marta Heren s koncem marca odrekla temu službenemu mestu.

+ Luna bo mrknila danes zvečer ter bo tudi v naših krajih mogoče opazovati lunin mrk, ki se prične ob 10 uri 28 minut zvečer ter bo trajal do tri minute čez polnoč. Lunin mrk bo viden v zahodni polovici Avstralije, v Aziji, Indijskem oceanu, Evropi, Afriki, Atlantskem oceanu in južni Ameriki.

+ Strela je udarila v zvon na Sv. Gori nad Litijo dne 29. marca zvečer ter napravila nekaj škode.

+ K ropu v Kočevju. Roparjem, ki so izvršili januarja meseca v Kočevju rop, pri katerem so bili štedljivi Makedonci oropani, so na sledu. V Ljubljani je 27. marca t. l. policija aretirala 18letnega Milana (Ivan) Jurkoviča, kateri se je potepal pri Gruberjevem kanalu. Ta fant je zelo zanemarjen in drlomržen človek. Policiji je priznal, da je bil isti čas brez posla v Kočevju, a pri ropu ni bil zraven. Policija ga je oddala sodišču. V Reki je aretirala policija sokrivca Sakič Stimaca in Nikola Čutiča, katere se ravno tako zagovarjata. Orpanih Makedoncev do danes ni izslediti, zato

bi bilo umestno, da se pri kakih večjih podjetjih za istimi povpraša.

— Pogrešana dečka Rudolfa Kepic in Franca Lap iz Most št. 49 so našli dne 29. marca 1912 v št. Vidu pri Lukovici.

— Poizkušen samomor. Včeraj zvečer okoli 9. ure se je hotel v Sneberjah Franc Cajhen z dolgim bodalom usmrtiti. Pogнал si je bodalo v levo stran prsi in se zelo nevarno ranil.

— Prememba posesti. V Črnomlju je prodala gospa Haika hišo in lekarno na Glavnem trgu za 34.000 kron.

— Nesreča. 11letni Alojzij Primc iz Občine pri Trebnjem igral se je na vasi s »kapselini«, katere je kupil v prodajalni. Nastavljal je iste na vžigalico in podžigal. To zapazi 45letni Franc Pevc in mu da veliko patrono, nabito s smodnikom. Ta patrona se dečku na tleh ni hotela zapaliti, zato jo je vzel v roko in jo podžgal v roki držeč z žveplenko. Naenkrat pa počil in mu odtrga palec, kazalec in sredinec na roki in ga tudi po obrazu poškode. Pozneje se je dognalo, da je bila to »dinamitna patrona«, katere so dobili delavci za časa zgradbe železnice Trebnje — št. Janž od Jože Pateta in Antona Rajer, kateri so takrat bili kot predelavci v kamenolomu. Trebanjsko sodišče zasleduje stvar. Mladi strelec je sedaj brez prstov v bolnici; poškodbe na obrazu so k sreči le lahke.

— Viom v prodajalno. 32letni Franc Delak, prav Težak, iz okraja Varaždin ponudil se je trgovcu Janezu Butala iz Starega trga pri Črnomlju kot hlapec. Ta ga je tudi sprejel. V neki noči marca meseca pa je Delak izrezal šipo v vratih prodajalne in se vtihotal v njo. Pobral je ves skupiček istega dne in nabral si obleke in obuvala ter je neznano kam izginil. Pri odhodu pa je nekaj ukradene obleke, nož in denarnico pozabil na svoji postelji. Škodo cenijo do 150 kron. Orožništvo ga zasleduje. Težak je močan, črn človek.

— Razpis učiteljske službe: Na trirazrednici v Dragatušu je razpisano učno mesto v stalno nameščenje. Rok 7. april.

— Razpisana učiteljska mesta. Od 17. do 24. marca so bili izdani sledeči razpisi: KLASIČNA FILOLOGIJA: Dunaj V. Eliz. g., L. G. d., 20. IV.), Trst (g., L. S. I. in L. I. z nem. in ital. učnim jezikom, 20. IV.); Ustje (g., L. G. S., 24. IV.). — MODERNA FILOLOGIJA: Kotor (navtična šola, D. v zvezi s katerikoli predmetom, 15. IV.), Dunaj VII. (r., Fr. D., 15. IV.), Svitava (dež. r., Fr. E., 15. V.). — HISTORIČNA SKUPINA: Römertadt (dež. r., 30. IV.), Svitava (dež. r., 15. V.). — PRIRODOPISNA SKUPINA: Dunaj VI. (g., Ng. m. n., 20. IV.), Ljubljana (uč., Ng. m. n., 16. IV.). — Kratice in znaki kakor navadno.

Štajerske novice.

»Priateljem »Slovenca« na Štajerskem. Prvo četrletje je pri kraju in reba bo nekaterim zopet obnoviti naročnino. Vsi poznate važnost in veliki pomen našega edinega katoliškega dnevnika, ki je vsestransko dobro informiran in največji slovenski dnevni list. Vsi na delo za širjenje našega časopisa. Vsak doseđanji naročnik »Slovenca« naj bi pridobil še vsaj enega plačujočega naročnika. Vsi na delo. Naročniki naj se obrnejo naravnost na upravništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Š Volitev župana v občini Celjska okolica. Danes se je vršila volitev župana za občino Celjska okolica. Včeraj so imeli slovenski občinski odborniki sestanek, pri katerem pa ni prišlo do kompromisa in se niso mogli zediniti glede župana. Pri poizkusni volitvi je dobil dr. Božič devet glasov, dasi je volil samega sebe in ga je volil tudi kandidat za župana, gosp. Avguštin Sušnik; g. Sušnik je dobil osem glasov, ker sta si dva Sušnikova volilca iz taktičnih ozirov pridržala odločitev. Za občinske svetovalce so se Slovenci pri včerajšnjem sestanku zediniли ter so določili, da volijo za obč. svetovalce gg. Gologranca, Konfidentija, Savarinca, Klinarja in tistega županskega kandidata, ki bo pri volitvi župana propadel. Določilo se je, da se dá Nemcem enega obč. svetovalca. Pri današnji volitvi župana so liberalci hoteli dobiti Nemce za dr. Božiča s tem, da so trdili, da je za dr. Božiča večina Slovencev. Dr. Benkovič je to zanikal in še opomnil, da dr. Božič ne stanuje v celjski okolici, torej ne more biti ondi župan. Dr. Božič je nasproti temu trdil, da poleti stanuje v okolici. Kmečki odborniki so bili silno nejevoljni, da se je pojavila tako nesimpatična dr. Božičeva kandidatura in so liberalci spravili tudi narodno stvar v nevarnost. Malo je manjkalo, da radi tega postopanja liberalcev ni bil izvoljen Nemec za župana. Pri prvi volitvi je dobil za župana Avg. Sušnik 10, dr. Božič 10, kandidat Nemcev Strančjan 9, Ban 1 glas. Pri drugi volitvi je dobil Sušnik 10, Strančjan 11, dr. Božič 9. En slovenski liberallec je volil pri tej volitvi nemškega kandidata!

Nato se je vršila ožja volitev med Sušnikom in nemškim kandidatom. Izvoljen je bil za župana g. Avguštin Sušnik, graščak na Lavi pri Celju z 19 glasovi, kandidat Nemcev je dobil 10 glasov. Pri volitvi občinskih svetovalcev so liberalci prevrgli včeraj med slovenskimi strankami sklenjeni kompromis. Dali so Nemcem dva občinska svetovalca ter so tako vrgli slovenskega kandidata Klinarja. Dr. Benkovič je na podlagi včerajšnjega kompromisa izjavil, da zadošča, ako Nemci dobe enega svetovalca, dr. Božič in nadučitelj Grat sta pa izjavila v imenu liberalne stranke, da dajo liberalci Nemcem dva svetovalca ter so res namesto Klinarja volili nemškutarja. Rezultat volitve je bil torej naslednji: prvi svetovalec in podžupan je Ferdinand Gologranec, zidarSKI mojster; drugi svetovalec Franc Konfidentij, gostilničar na Savodnji; tretji svetovalec gostilničar Savarin; četrti dr. Anton Božič; peti Ivan Strančjan (nemška stranka) in šesti Karel Ban (nemška stranka). Kot vladni zastopnik je bil pri volitvi izvoljen dr. Michel.

Š Slovenski ženski shod v Mariboru. Včeraj so napolnile mariborske Slovenke dvorano Kat. delavskega društva do zadnjega kotička. Ob pol štirih popoldne otvori shod predsednica Z. S. D. Anica Kren ter iskreno pozdravi vse navzoče, posebno državna poslanca dr. Korošca in Gostinčarja. Gdč. Pajnik od Sv. Magdalene in Sever Katarina sta deklamirali vsaka eno pesem. Gselman Ivana je govorila o slovenski šoli. Kren Anica je v daljšem govoru povdarjala pomen slovenske ženske organizacije za Maribor. Končala je z besedami: »Bil je Maribor nekaj slovenski, pa tak lahko zopet postane, če bi mariborske Slovenke brez izjeme stopile v naše vrste«. Nato so še govorile: Zebot Marija o potrebi narodne vzgoje otrok; Ramprc Nežika imenom mariborskih slovenskih šivilj in o krščanski narodni organizaciji; Močnik Uršula navdušuje tovarišice k pogumnemu narodnemu delu. Braunecker Uršula pozdravlja imenom Dekliške zveze magdalenske in vabi k pristopu k tamošnji Dekliški zvezi in na shod, ki se vrši 28. aprila; Veranič Marija, je govorila o dekliskem gibanju. Iz vseh govorov je odmevalo veselje do narodnega delovanja po programu naših katoliško-narodnih organizacij. Ženstvo, ki ima toliko odporne sile, toliko navdušenosti za borbo za narodni obstanek, tako ženstvo bo res pomagalo našemu narodu do boljših dni. Govorila sta še dr. poslanca dr. Korošec in Gostinčar o potrebi in ciljih ženske organizacije. Dve uri je trajalo lepo zborovanje. Mnogo novih misli se je vrglo med slovenske mariborske ženstvo. Upati je, da se bo v Mariboru razvila tudi slovenska ženska organizacija. Predsednica je v sklepnem govoru med drugim omenila: »Nepričakovano lepo se je obnesle naše zborovanje. Niso bile prazne besede, ki smo jih slišale in spregovorile. Ravnajmo se po njih in delujmo v njih smislu. Slovenke mariborske na dan! Zavedajmo se svoje važne naloge in potem bodo naši nasprotniki zastonj klicali: »Lieber schwarzgerauchte Trümmer, wie ein windisch Maribor«.

Š Demonstracija graških mestnih uslužbencev. V soboto dopoldne so graški mestni okrajni sluge in uradne sluge imeli shod, na katerem so protestirali, da se jim naklada snajenje pisarn. Demonstrativno so nato odšli v sprevedu k rotovžu, da bi županu dr. Grafu povedali svoje želje. Ker pa župana niso dobili, so se mirno razšli.

Š Smrtina kosa. Umrli je v Ljutomeru g. Fr. Repič star., trgovec in posestnik. N. v m. p.! — Na Ljubnem v Savinski dolini je umrl 82 let stari previtkar Anton Krajnc, po dom. Deternik. Par dni po njegovi smrti pa je umrla njegova 80 let stara žena Ana Krajnc. Pokojna sta bila vzor pravili krščanskih starišev. N. v m. p.!

Š Obesil se je na Zgor. Kamenščaku posestnik Ivan Vogrinc. Žalostne razmere v družini so ga spravile k žalostnemu koncu.

Š 10 000 kg smodnika v nevarnosti. Predvčerajšnjim se je pripeljal na postajo Hrastnik neki vlak, ki je imel seboj vagon, v katerem je bilo okrog 10.000 kg smodnika. Na tem vagonu je visela neka cunja, katere se je od isker lokomotive vnela. Bila je velika nevarnost, da bi se ogenj zanesel skozi zračno luknjo na vagonovi strehi in vagon ter bi vsled tega nastala eksplozija. Vagon so v Hrastniku odpeli ter ga porinili iz postaje. Nato sta dva orožnika pogasila že tleči vagon.

Š Požari. Iz Celja se nam piše: V eni zadnjih noči je nastal ogenj v svinjaku posestnika Janeza Gunška v Svetini pri Celju. Ogenj se je razširil tudi na poleg stoječo hišo, katero je z pohištvo vred uničil. Vsled pomanjkanja vode se ni dalo nič rešiti. Škoda znaša 2000 K, posestnik pa je zavaroval.

van samo za 700 K. Kako je ogenj nastal, se ne ve. — V Zg. Sv. Kungoti pa je pogorel mlin posestnika Lebariča. Vkljub pridnemu gašenju ga je ogenj popolnoma uničil. Mlin je bil šele na novo postavljen, ker je tudi že pred tremi leti enkrat pogorel. Motor, žito in nekaj pohištva so mogli z veliko težavo rešiti. Lebarič trpi vkljub zavarovanju precejšnjo škodo.

Š Slovenski zdravnik! Iz Ruš pri Mariboru smo dobili sledeči dopis: Po smrti blagega g. dr. Goriška se je izpraznilo mesto distriktnega zdravnika v Rušah. Rodoljubni domačini so se trudili, da bi dobil to mesto Slovenec v roke ter bi se tako rešila narodna posest. Že so se veselili svojega uspeha, a nesreča je posegla vmes in njihov up je splaval po vodi. V zadnjem trenutku so iskali zdravnika, ki bi bil prišel vsaj za par tednov v Ruše, dokler bi se ne bil našel slovenski zdravnik, ki bi se hotel stalno naseliti. Tudi to je bilo zaman. Ko je zvedel to nemški »Volksrat«, je telegrafično dobil zdravnika iz Dunajskega Novega Mesta. Ruše namreč brez zdravnika tudi par dni ne morejo biti, ker je domači zdravnik ob enem železniški zdravnik in zdravnik dveh bolniških blagajn. Sedanji zdravnik je sicer vesten, priazen in postrežljiv in v narodnem oziru miren. Seveda je on provizoričen, kajti mesto distriktnega zdravnika se bo ta mesec razpisalo in od distriktnega zdravstvenega odbora je odvisno, če bode bodoči ruški zdravnik Nemec ali Slovenec. Seveda pa je potreba, da slovenski zdravnik za to mesto prosijo. Škoda za lepo zdravniško mesto v lepem kraju, da bi se ga veselil kak tujec. Pozor slovenski zdravniki!

Š Umrl vsled boja z orožniki. Pred par dnevi smo prinesli vest o napadu tatinske družbe na nekega orožnika, ko je hotel tatove aretirati. Ko je hotel aretirati nekega Fridauerja, je isti orožnika začel daviti. Drug poleg stoječi orožnik je Fridauerja sunil z bajonetom v prsi, da je Fridauer dobil težko rano. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

Š Polje pri Podčetrniku. V naši župniji smo pokopali v soboto, 9. marca ob številni udeležbi ljudstva gospodarja Martina Presker iz Prelazkega. Pokojni je včkal visoko starost 83 let, ter je bil daleč po sosednjih župnijah znan zaradi svoje velike in izredne pobožnosti. Za njim žaluje šest otrok, med temi dosedanji dež. sod. svetnik dr. Ivan Presker v Ormožu in župnik Karol v Kapelah pri Brežicah. Blagi starček se priporoča vsem prijateljem in znancom v pobožen spomin.

Š Kaj vse stori pijanost. Na Vranskem sta v neki gostilni pijančevala fanta Matija Dobrisk in Franc Rizmal. V pijanosti sta se potem stepla. V pretepu je potegnil Dobrisk nož in je svojega prijatelja smrtnonevarno ranil. Spravili so ga v bolnišnico.

Š Pri podiranju drevja ponesrečil. Viničarjevemu sinu Merčniku v okolici Radgone je padlo pri podiranju dreves drevo na nogo in mu je zlomilo. Čez par dni nato mu je vsled bolečine na nogi oslabilo srce in je umrl.

Š Med vasovalci. Dne 5. februarja so šli fantje Stefan Stimlak, Karl Lampret in Konrad Seličan v Novi cerkvi pri Celju vasovat. Pri tem so se stepili in v pretepu je Stimlak Lampreta in Seličana obdelal z nožem. Za svoje dejanje se je imel zagovarjati pred celjskim okrožnim sodiščem, katero ga je obsodilo na šest mesecev težke ječe.

Požar na Igu.

Včeraj ob pol 9. uri zvečer je začelo goreti pri kajzarju Francu Cankarju in posestniku Jožefu Jukiču na Igu. Domači so ta čas že vsi spali. Ogenj je opazil posestnik Franc Platnar z Iga, ki je domače zbudil in jih tako rešil gotove smrti. Obema je pogorelo vse do tal, tako hiši, kakor tudi gospodarska poslopja. Poginilo je v plamenih devet prašičev in mnogo kurtnine. Zgorelo je tudi mnogo sena in sploh vse, tako da ni ubogima pogoreloma ničesar ostalo. K tej nesreči se je pridružila tudi ta, da je 20letna Antonija Cankar vsled prevelikega strahu onemela in so jo pripeljali danes v deželno bolnišnico.

Ljubljanske novice.

Ij Podržavljenje ljubljanske policije. »Slovenski Narod« je v soboto pisal: »Podržavljenje ljubljanske policije. Kranjski deželni zbor je v minolem zasedanju sprejel zakon o podržavljenju policije. Ker se glede prispevka mestne občine za državno policijo vsled pretiranih vladnih zahtev ni doseglo sporazumljenja, je bilo sklenjeno, da določita ta prispevek provizorično deželna vlada in dež. odbor sporazumno in

sicer do 31. marca t. l. Dež. odbor pa doslej o tem še ni nič sklepal in vse kaže, da tudi nič sklepal ne bo. Vsa stvar je nekako zaspala in menda se ne motijo tisti, ki menijo, da se podržavljenje ljubljanske policije še dolgo ne bo izvedlo in da ostane vse pri starem.« — O tem smo se informirali pri referentu dež. odbora g. dr. Peganu, ki je izjavil, da je dež. odbor dobil 24. marca od deželne vlade prošnjo, da vse spise, zadevajoče podržavljenje policije (zapisnike dež. zbora, stenografski zapisnik) dež. vladi predloži. Še tisti dan je tozadevno poročilo šlo na deželno vlado. Če do danes zvečer ne pride med prizadežitimi do dogovora, bo deželni odbor določil prispevek mestne občine.

Ij Gremij trgovcev je imel včeraj dopolne občni zbor. Predsedoval mu je g. Lilleg, ki je predstavil navzočega magistratnega svetnika Seška kot zastopnika oblasti, kostatoval sklepčnost ter naznanil, da so preteklo leto umrli trije člani gremija, gg.: Lininger, Podgoršek in Višnar, pri čemur se zborovalci v znak sožalja dvignejo s sedežev. Iz tajniškega poročila g. Svetlina posnemamo sledeče: Gremij je imel preteklo leto en občni zbor in 8 odborovih sej. Gremij ima članov: 120 protokolovanih tvrdk, 36 protokolovanih družabnih, 147 neprotokolovanih tvrdk, torej skupno 303 člane. Ti imajo 690 uslužbenecv prve vrste, t. j. sotrudnikov, prodajalcev, poslovođij, kontoristov itd. moškega in ženskega spola, nadalje 222 uslužbenecv druge vrste, t. j. kočijažev, hlapcev, delavcev itd. in 173 učencev in učenk. Vlog je došlo na gremij v preteklem letu 486. Gremiju je došlo več pritožb, da člani še vedno dele novoletna darila in pa dobike raznim društvom za prirejanje veselice; zato so se nekateri člani pismeno opomnili na tozadevni sklep občnega zbora. V letu 1911. je nadzoroval gremijalno šolo g. dvorni svetnik Gelčič, ki se je o šoli pohvalno izrazil. V tem šolskem letu se je vpeljal na gremijalni šoli pouk o narodnem gospodarstvu v 3. letniku. Za prvi letnik se je ustanovil pripravljalni tečaj za manj zmožne učence. Učiteljske plače na gremijalni šoli bodo znašale glasom proračuna za l. 1912. 3600 K. Kljub ogromnim stroškom za šolo pa nekateri člani ne pošiljajo svojih vajencev redno v šolo, češ da jih potrebujejo v trgovini. Glasom odredbe učnega ministrstva pa je prepovedano, pridržati vajence doma radi kupcijskih poslov; izgovor, da vajenci samolastno izostajajo iz šole, pa je jalov. Gremij je nabavil kontrolne knjižice, da tako izostajanje onemogoči, in če bi učni gospodar knjižico redno pregledoval, kar bi bila njegova dolžnost, bi samovoljno zaostajanje kmalu ponehalo. Naučno ministrstvo je dovolilo gremiju za leto 1911. prispevek 1000 K. Nato se je odobril računski zaključek za leto 1911. Gremij ima čistega premoženja 47.780 K 31 vin. V preteklem letu je imel 7705 K 71 vin. dohodkov, 7193 K 38 vin. stroškov, torej 512 K 38 vin. prebitka. Odboril se je tudi proračun za leto 1911., ki izkazuje 7720 K potrebščin, 4462 K pokritja, torej 3258 K primanjkljaja, ki ga bo treba pokriti z dokladi. Dovolil se za leto 1912. pobiranje 4½ do 5% doklade, kakor bo pač izkazal račun, ko dobi gremij podatke od davčne administracije. V razsodiški odbor se nanovo izvolijo na predlog g. Samca kot odbornika Ivan Jelačin in Ivan Korenčan, kot namestnik pa A. K. Kregar. Dovolilo se je tudi odboru, da sme ob priliki prodati vrednostne papirje, ki so last gremija, in denar naložiti v Mestni hranilnici, to pa zato, ker odbor ne more prevzeti garancije za kurzne izgube. Pri slučajnostih se ugodni prošnji »Merkurja« za podporo 400 K za leto 1912. Enako prošnjo Društva slov. trg. potnikov se odkloni. Mag. svetnik Sešek je pri tem povdarjal, da se Merkurju lahko dovoli podpora, ker uporablja gremij za svoje prijave njegovo glasilo »Trg. Vestnik« in ker ima svojo službeno posredovalnico, ki bi jo v nasprotnem slučaju moral vzdrževati gremij sam. Društvo slov. trg. potnikov pa zasleduje popolnoma druge cilje in ni prevzelo nobenih obveznosti napram gremiju, za to bi bil sklep za eventuelno podporo razveljavljen, ako bi se izvršil. Obnovi se nato sklep lanskega občnega zbora, da se reklamni koledarji in novoletna darila popolnoma odpravijo. Sprejme se tudi predlog g. Bonača, naj gremij ukrene na mero dajnih mestih potrebne korake za nedeljski počitek v trafikah. Nato se je občni zbor zaključil.

Ij Smrtna kosa. Na Bleiweisovi cesti št. 15 je v soboto popoldne prominula v cvetju svoje starosti gdčna. Vida Vdovič.

Ij Izprememba posestva. Travnov mlin na Glincah, ki je bil zadnji čas Jelačinova last, je kupila tvrdka Golob & Comp. za 110.000 K. Imenovana tvrdka ga namerava predelati v tvornico.

Ij Umrl so v Ljubljani: Pavla Pečnik, šivilja, 17 let. — Helena Dolinar, bivša služkinja, 87 let. — Viktor Puc, mizarški pomočnik, 32 let. — Karolina Moravec, žena glasbenega učitelja. — Fran Kregar, delavec, 34 let. — Vero-

nika Tomić, rejanka, 4 mesece. — Vida Vdovič, zasebnica, 22 let. — Ignacij Levstik, kleparski vajenec, 16 let. — Josip Zamljen, zidar, 40 let. — Franc Sitar, postrešek, 60 let.

Ij Demon alkohol. V soboto popoldne je popil delavec Franc Kregar, roj. l. 1878. v Ljubljani, pristojen v Dobrunje, toliko žganja, da so ga morali pijanega prenesti v neko šupo na Poljanah, kjer je še pred polnočjo izdihnil. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Ij Trije ključci, en manjši in dva večja, spojeni v obroču, so se izgubili v nedeljo na potu Kleče-Ježica-Ljubljana. Najditelj se lepo prosi, da jih blagovoli izročiti proti primerni nagradi v upravnistvu »Slovenca«.

Razne stvari.

Velikanska nesreča v papirnici. V budimpeštanski papirnici tvrdke Rigler je padla 20 metrov dolga polica na gručo delavcev in delavk. Ranjenih je bilo šest delavcev in delavk. Tri delavke so pa bile tako poškodovane, da so umrle.

Kinematografi, poguba mladine. Ameriški listi poročajo: V preteklih šestih mesecih je bilo samo v Brooklynu, N. Y., aretiranih nad 20 nastavlencev kinematografskih gledališč, in sicer pod obtožbo, da so kriminalno napadli mlada dekleta. Zadnji v vrsti teh lopovov je neki William Brown, ki je bil zaposlen v nekem gledališču na 3. Ave. in 59. ulici v New Yorku, in katerega dolžijo, da je spravil 15letno Annie Yinkovski s štev. 270 izt. 46. ulice v Raines Law hotel ter jo zapeljal. Na postavo, ki prepoveduje nedoraslim obisk kinematografskih gledališč brez spremstva odraslih, se lastniki teh zabavišč ne zmenijo veliko, in vsi sledovi za izginulimi dekleti vodijo skoraj vedno na kinematografska gledališča. Zastopniki družbe za varstvo otrok zatrjujejo, da so nastavlenci v vedni zvezi s trgovci s človeškim mesom in da so ta gledališča prave pasti za lahkomisljena dekleta. Napadi in posiljenja na mlade devojke v kinematografskih gledališčih niso nič novega. Mnogo takšnih zločinov zakrivijo posebno zasebni redarji, katerih pohnotnosti je postalo že mnogo deklet žrtev. V mestu New York izgine vsak mesec okoli 100 deklet, ki se udajo potem sramotnemu življenju. Značilno je, da je zaprtih sedaj v okraju Manhattan 40 mladenk, katere je spravil obisk kinematografskih gledališč v pogubo.

Veseli post. Umevno je, da so Norvežani, ki so se na polju polarnega raziskovanja vedno odlikovali, polni navdušenja za srečnega najditelja južnega tečaja. Zlasti Nansenov oklic, v katerem priporoča denar. podporo Amundsenu za njegove nadaljne načrte, je v Kristijaniji napravil velik vtis in vsi listi pozivljajo občinstvo za prispevke v ta namen. Predlagalo se je celo, naj se vsi prebivalci mesta, celo cele dežele vzdrže en teden vživanja alkohola, kajenja in enakih stvari na korist nadaljnim Amundsenovim raziskovanjem.

Gorostasne delavske razmere v Beočinu. »Hrv. Pokret« poroča o nezasišanih razmerah delavstva beočinške cementne tovarne, ki je last mažarskih baronov Ornsteina in Spitzerja. V najnovšem času je tovarna napela vse svoje sile, da uniči tamošnjega trgovca Slavko Popovića, ki dela konkurencu tovarniški kantini. Pred Popovićevo trgovino je nastavila žandarje, ki pazijo, da ne bi kak delavec šel v trgovino; ako pa kak delavec to le stori, potem ga tovarna takoj odpusti, ne da bi mu izplačala zasluženi denar, primejo ga žandarji in iztirajo. Pa to še ni najhujše; orožniki delavce, ki le govore s Popovićem, tudi pretepajo, gazijo po tleh in sujejo s čevlji. To da se redno dogaja! Skoro neverjetno; list poziva vlado, naj poseže v te res gorostasne razmere.

Novi Psalterij, v večji obliki 12° (17½ × 11 cm), z velikimi črkami in z zelo razločnim ter lepim tiskom je ravno kar izšel ter stane fino vezan v usnju 5 kron.

Dobi se v »Katoliški Bukvarnici« v Ljubljani.

Poleg tega dobi se tudi še psalterij v 48° (k dijamantni izdaji brevirja), ki stane vezan 3 K.

Društva.

— **Društvo vpokojenega učiteljstva na Kranjskem** je po odborovem sklepu v seji z dne 21. marca t. l. pričelo delovati, ker mu je c. kr. deželna vlada potrdila društvena pravila. Pristopnina znaša 1 K, članarina za prvi slučaj smrti 2 K, katere sprejema tačasni tajnik in blagajnik Simon Punčah, nadučitelj v p. v Ljubljani, Marmontova ulica št. 18. Udje, kateri plačajo, se

sprejemajo takoj ustno ali pismeno do občnega zbora, ki bode sklican na ponedeljek, dne 6. maja t. l. Kdor pa vendar ne bode mogel udeležiti se občnega zbora, temu je prosto, da pošlje pristopnino in članarino po pošti. V društvo se sprejemajo vsi stalno vpokojeni ljudski učitelji, ki jih je vpokojil kranjski deželni šolski svet, četudi bivajo v kateri drugi deželi, in njihove žene; vse stalno vpokojene učiteljice in njih može učitelje, ali če so ti postali vdovci, oziroma vdove. Društvo se bode potegovalo za stanovske koristi in podeljevalo po smrti člana sorodnikom ali za to določenim denarno podporo k pogrebni stroškom. Čim več bode društvo štel članov, tem večja bode podpora. Pristop je zagotovljen že od mnogih strani.

Telefonska in brzojavna poročila.

POMEMBNA IZJAVA CESARJEVA. — SEJA OGRSKE ZBORNICE POD VTI-SOM CESARJEVIH BESED.

Dunaj, 1. aprila. Potrjuje se, da se je cesar v znameniti avdienci v petek nasproti grofu Khuenu z najostrejšimi besedami in veliko bolestjo pritoževal nad tem, da skuša ogrska vlada s svojo resolucijsko politiko pravice vladarja prikrajšati in da se je odločil odpovedati se prestolu ter izročiti vlado v druge roke, ako bo na tej poti nadaljevala. Ta cesarjeva izjava je Khuena globoko zadela in je takoj telefonično poklical ogrske ministre v Budimpešto, ki so potem sklenili, da opuste znano resolucijo. V današnji seji ogrske zbornice, h kateri so se poslanci v obilnem številu zbrali, je grof Khuen svoj kabinet zbornici predstavil, prebral kraljevi reskript in izjavil, da je vlada opustila svojo resolucijo zato, ker bi bile nastale sicer usodopolne posledice, ki bi bile mogle dovesti do velikih zapletljajev. Grof Khuen je povdarjal tradicionalno zvestobo Mažarov do kralja (!), zlasti pa do sedanjega, ki je ogrskemu narodu toliko velikih in neprecenljivih dobrot naklonil. Zato je naša sveta dolžnost, da pomirimo vest kralja. — Nato je govoril Košut, ki je dejal, da se je sedanja kriza rešila na nenavaden način kakor še sploh nobena. Govornik obžaluje, da se položaj tako umeva, kakor da bi bil mažarski narod s svojo nepokornostjo zakrivil, da je hotel kralj storiti korak, ki bi imel nedoglednih posledic in bi bili mi tako pred vso Evropo osramočeni. Govornik predlaga, naj se izvoli odbor 25 članov, ki naj sestavijo addresso na kralja, v kateri bi se razložilo, da resolucija ne pomeni kršenja vlad. pravice. Naša najsrčnejša želja je, da kralj še dolgo vlada. (Viharni eljen-klici), toda tudi ustava ima svoje pravice. — Za njim govori Hollo, ki izjavi, da bo le splošna volivna pravica položaj razjasnila.

SLUČAJ KUGE NA LLOYDOVEM PARKU.

Trst, 1. aprila. Na »Lloydovem« parku »Bregenz« se je pojavil slučaj kuge, in sicer pri nekem Hindijcu na poti iz Bombaya v Port Said.

SAMOUMOR SEKCIJSKEGA ŠEFA.

Dunaj, 1. aprila. Sekcijski šef v skupnem finančnem ministrstvu, Henrik Dobra, se je obesil, ker se je bal, da zbolí na umu.

KARL MAY UMRL.

Draždane, 1. aprila. Znani pisatelj Karl May je tu umrl.

VOJAK STELJAL NA STOTNIKA.

Dunaj, 1. aprila. Častniški sluga Franc Zanker je dvakrat ustrelil na stotnika Goldmanna, a ga ni zadel. Sluga se je nato sam ustrelil.

NOVO KITAJSKO MINISTRSTVO.

Pekin, 1. aprila. Novo kitajsko ministrstvo se je sledeče sestavilo: ministrsko predsedstvo in prometno ministrstvo Tang-schaogi, zunanje zadeve dosedanji kitajski poslanik v Peterburgu Luchenghsiang, notranje zadeve Chaopingchuan, finančno ministrstvo Hsiungri, vojno ministrstvo prejšnji hukuanski podkralj Tuanchijui, mornariško ministrstvo Liukuanhsiong, naučno ministrstvo Tsaiguanpei, justično ministrstvo Wangtschunghui, poljedelsko ministrstvo Sungchijajen, trgovinsko ministrstvo Chenchimei.

PREPREČEN DINAMITNI NAPAD V SKOPLJAH.

Belgrad, 1. aprila. Pri velikem mostu v Skopljah so našli 19 dinamitnih patron z zažigalnimi pripravami. Na mostu so našli potni list Bolgara Petkova iz Sofije, v katerem je bila tudi posetnica kraljevega tajnika Dobrovića.

NA ANGLEŠKEM OBREŽJU SE SKALE PODIRAJO.

London, 1. aprila. Na angleškem obrežju se skale podirajo. Pri Doverju so se odrgale 15 do 20 metrov visoke skale.

KNJIGOTRŽTVO.

Finžgar »Naša kri«, ta krasna igra našega pisatelja-prvaka izide še pred Veliko nočjo v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Cena se sedaj še ne dá natančno določiti.

Vsi, ki se zanimajo za igro, naj pravočasno prijavijo svoja naročila založništvu, da ne bo pozneje pri izvrševanju naročil kakih zamud; tudi dosedanjí naročniki naj ponove svoja naročila.

— Spis Mišjakovega Julčka. III. zvezek. Ljubljana 1911. Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je izdalo III. zvezek »Spisov Mišjakovega Julčka«, v katerem so štiri črtice iz našega življenja na deželi: Uganila sta, res je bilo drugače! — Kočajev Peter. — In vendar ga je izmodrilo! — ter J. Lajnar. Knjiga je opremljena s 16 slikami. Cena vezani knjigi 1 K 50 vin., s poštnino 16 stot. več. Dobi se v Katol. Bukvarni.

Več luči (Dr. Mahnič — Dr. Ušeničnik). Ta knjiga se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja broširana K 3—, vezana K 440, po pošti 30 vin. več. — V zadnji številki smo pomotoma poročali, da velja knjiga K 6—.

JUDOVSKA KORAJZA.

Ruska duma je sklenila postavo, po kateri bo vsak Jud, ki se odtegne vojaški dolžnosti, kaznovan s kaznijo 300 rubljev; vsak, kdor takega begunca prime, pa bo obdarovan. Ruska vlada je imela namreč z judovskimi vojniki v rusko-japonski vojni silno žalostne skušnje. Ruski general Martynov, ki se je sam te vojske udeležil, piše o judovskih vojakih sledečo obsodbo: Leta 1904. bi moralo biti k vojakom poklicanih 59.262 Judov, prišlo jih je samo 21.371. Druge so morali nadomestiti s kristjani. Na bojišču so se skušali judovski vojniki vedno skriti za fronto in če se jim to ni posrečilo, so hlinili bolezní, nalašč kako hudodelstvo doprinesli, dezertirali ali so se pa sovražniku urali brez boja. V eni sami diviziji je dezertiralo v enem letu 256 Judov, kristjanov pa samo 8. V fronti stoječi Judje so napravili na ostale vojake najslabši vtis in so vsled svoje nervoznosti večkrat povzročili največji strah. General sklepa: Judje so vsled svoje silovite boječnosti in telesne slabosti za vojsko nesposobni. Jude med druge vojake pomešati, se pravi armado demoralizirati. Zato naj se naloži judovskim družinam primeren vojaški davek, Jude naj se pa od vojaške dolžnosti oprosti.

Primorske vesti.

p Novi aretiranci na puljskem magistratu. V soboto popoldne je bilo aretovanih zopet nekaj laškoliberalnih kapacitet. Aretovani so bili ravnatelj mestnega stavbinskega urada inženir Borri, magistratni uradnik Presil, mestni cestni mojster Polla in mestni poslovodja Brozina. Aretirani ravnatelj mestnega stavbinskega urada ing. Borri je laški podanik in, kakor se čuje, si je tudi ta ravnatelj zidal hišo na stroške davkoplačevalcev. Drugim aretirancem se je pa menda prišlo na sled, da so kamoraškim vzorgospodarjem pomagali pri njihovih manipulacijah.

p Slovenski kipar g. Zajec, ki ima svoj atelje pri Sv. Iyanu pri Trstu, zopet zapuška domovino, ki mu ne da zasluzka. Odkar je napravil kipa sv. Ludvika in sv. Elizabete ter frančiškanski emblem za frančiškansko cerkev v Ljubljani, ni dobil več nobenega naročila. G. Zajec gre iskat dela in kruha v Pariz in London.

p Odlikovanje. Cesar je podelil poveljniku 4 bosanskega pešpolka, polkovniku Ivanu Hublu red železne krone III. razreda.

p Dva poizkušena samoumora. Josipina Gruber, 41 let stara, stanujoča v ulici Istria v Trstu, si je prerezala žilo na desni roki. Zdravnik ji je obvezal rano in jo rešil. — Uradnik Olivijer Polli se je ustrelil s revolverjem dvakrat v glavo. Samomorilni kandidat se je ranil precej nevarno. Prepeljali so ga v bolnišnico. V obeh slučajih je vzrok neznan.

NEMŠKI DRŽAVNI POSLANCI PO VEROIZPOVEDANJU.

V novem nemškem državnem zboru je 179 poslancev protestantov, 130 katoličanov, 69 brezvercev, 8 svobodomiselnih, 1 starokatoličan, 26 judov, 1 baptist, veroizpovedanje dveh je pa neznan. Število poslancev protestantov in katoličanov se je znižalo, povečalo pa število brezvercev, svobodomiselnih in judov. Centrumu pripada 90 katoličanov in en protestant, socialni demokrati imajo 22 protestantov in 3 katoličane, ostali so brezverci in judje (66). Pregled 110 soc. demokratskih volilnih okrajev dokazuje, da prebiva v 98 vol. okrajih nad 50 odstotkov protestantov, v enem pa 50 odstotkov, 61 socialno demokratskih volilnih okrajev

ima 90 in več odstotkov protestantov, tudi ostali soc. demokratski volilni okraji štejejo veliko protestantov.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Humorističen list — sveda nevede in nehoje — je vsakakor »Jutro«, ki ga piše znani opazovalec vremena, kajti lovec in bivši kanonik, gospod Pirc. V eni zadnjih števil se ta originalni človek v enem celem uvodnem članku jezi na banket, ki so ga priredili v Novem mestu ob priliki otvoritve belokranjske železnice. Tako se Pirc jezi: »Kako srce mora imeti ta slavna gospoda, ko je sedela pri polnih mizah najboljšje jedi in pijače, pa se ni prav nič zavedala, da nekaj minut daleč od tega banketa čaka na stotine delavcev že tedne in tedne brez vsega, kar je človeku za življenje najnujeje potrebno? Ta banket je živ dokaz krivičnega socialnega reda. In tak banket bo marsikateri v dnu svojega srca preklinjal, dokler bo živ.« — Vprašali smo se, kaj je neki moglo biti vzrok, da se gospod Pirc tako jezi na banket, ki je sicer dobra stvar. In izvedeli smo od dobroinformirane strani sledeče: Na ta banket se častnikarjev ni vabilo. Mi tega nismo opazili, ker banket je pri otvoritvi kakke železnice vendarle postranska stvar. Opazil pa je to precej gospod Pirc, ki mora biti velik prijatelj banketov, in je pisal razjarjeno pismo samemu gospodu proštu dr. Elbertu. Gospod prošt, ki je splošno znan kot uljuden in fin gospod, je nato pri g. Oppitzu takoj izposloval gospodu Pircu kosilo. Gospod Pirc se je banketa udeležil, a zdi se, da ga izborna jed in šampanjec vendarle nista mogla toliko potolažiti, ker se je prvotno nanj in na njegovo imenitno »Jutro« pozabilo. In zato se zdaj maščuje in pravi, »da bo preklinjal banket, dokler bo živ«. Morebiti mu banket sam ni dobro storil, bogve? Nas ni bilo na banketu, da bi mogli pravi vzrok konstatirati. Vsekakor pa si bodo gostoljubni prireditelji tega banketa mogli zapomniti, da ni varno vabiti na banket ljudi, ki potem čez dobro jed in pijačo, ki so jo uživali, po svojih časih še zabavljajo. — Gospod šega od »Slovenskega Naroda« je bolj »nobel« gospod, ta se na banket nič ne jezi. On si sploh vé pomagati. Peljal se je namreč v samem salonskem vozu, ki je bil pripravljen za g. deželnega predsednika in visoke oficijelne goste. Nekateri so sicer opazili, da to po pravilih »Urbanusa« sicer ne gre, a kdo si bo delal take preglavice? Peljal se je pa le v c. kr. salonskem vozu. — Tako je novomeška slavnost bila priča marsikaterim več ali manj šaljivim prizorom od strani nekaterih gospodov, ki se štejejo med častnikarje, pa včasih pozabljajo, da zahteva ta stan tudi gotove družabne oblike.

Slovanski vestnik.

• Bolgarski državni dolg. Bolgarski finančni minister je sobranju predložil načrt zakona za ustanovitev avtonomne uprave vsega državnega in od države zajamčenega občinskega dolga. Svrha te uprave bi bila centralizacija vseh denarnih poslov, ki se vodijo na račun državnega premoženja, raznih javnih zavodov in občin, in skrb za redno in točno izplačevanje anuitet. Predsednika uprave imenuje kralj, sobranje ga potrdi; razven tega sta v odboru guvernerja bolgarske narodne in poljedelske banke. Nadzorstvo sestoji iz predsednika državnega računovodstva in štirih ljudskih zastopnikov ter je neposredno odgovorno sobranju. Zakon bo nedvomno sprejet.

• Nove nepravilnosti v »Matici Srpski«. Odbor »M. S.« v Novem Sadu je dognal, da Matičino uradništvo vleče višje plače, nego jih jim je občni zbor ozir. odbor priznal. Pri tem se prizadeje izgovarjati na nek minister. razpis, ki je pa veljal le za predhodnike sedanjega uradništva. — O bivšem blagajniku Matice, Lazi Manojloviću, ki je kakor znano, poneveril tožke stotisočake in bi imel priti pred sodišče, so psihiatri izjavili, da je umobolen in za svoja dejanja neodgovoren. Možu se dobro godi na svobodi in je vedno boljše volje.

• Socialno zavarovanje v Srbiji. V Srbiji se bavijo z upeljavo socialnega zavarovanja ter je vlada v svrhu študij poslala v inozemstvo tajnika v narodnogospodarskem ministrstvu dr. S. Kuželja. Dr. Kuželj se je predvsem ustavil v Zagrebu, kjer natančno proučuje bolniško in nezgodno zavarovanje. Ker so gospodarske in socialne razmere v Srbiji zelo sorodne z onimi v Hrvaški, se bolniško in nezgodno zavarovanje najbrže izvede po hrvaškem zgledu. Dr. Kuželj se iz Zagreba poda na Nemško, Francosko in v Švico.

• Donavsko-jadranska železnica. Dne 14. t. m. je došel na novi progi donavsko-jadranske železnice, ki ima svoje izhodišče v črnogorski luki Bar, prvi vlak iz Prahova v Negotin. Ta železnica omogoči Srbiji gospodarsko emancipacijo od naše monarhije in obrne glavni del izvoznega prometa, ki se je doslej vršil preko naših dežel, naravnost na Jadransko morje.

• Ženska volilna pravica na Češkem. Deželnozborski odsek, ki mu je poverjena naloga, da se posvetuje o § 3. dež. reda, je te dni končal svoje delo glede ženske volilne pravice in soglasno sklenil, da se ženskam v volilnih razredih veleposestva, mest in kmečkih občin pusti aktivna volilna pravica v dosedanjem obsegu; razširi se le v toliko, da se ta pravica dovoli tudi ženstvu v Pragi in Libercu in da morajo ženske volilke odslej v mestih in kmečki kuriji voliti osebno. Predlog, da se ženstvu v veleposestniški, mestni in kmečki kuriji dovoli tudi pasivna volilna pravica, je bil z večino glasov odklo-

njen; predlog se naznani kot manjšinski predlog. Glasovanje o ženski aktivni in pasivni volilni pravici v 4. kuriji, ki se na vsak način ustanovi, je odloženo dotlej, da odsek konča svoje delo o sestavi kurije same.

• Splitsko cementno podjetje je imelo 23. t. m. občni zbor. Podjetje zelo napreduje ter bo svojo produkcijo dvignilo na 15.000 vagonov letno. Dobiček lanskega leta znaša 307.450 K ter se razdeli 9 odstotna dividenda.

• Sovsko jezero okupirano. Pod tem naslovom poroča osješka »Nar. Obrabna«, da so krasno požeško dolino od Sovskega jezera, t. j. od Ruševoga sela do Podvinja okupirali tuji-Švicarji. Spočetka je prišlo le njih troje ter so prav na jezeru za poskušnjo kupili pet oral rebri, poraščene z grmičevjem. Začeli so trebiti in za poizkušnjo obdelavati in kmalu so se uverili, da je to izvrstna zemlja in kraj kakor ustvarjen za živinorejo. Takoj so pisali v domovino in sedaj se je oglasilo že deset švicarskih rodbin, ki nameravajo kupiti vso zemljo krog Sovskega jezera — skoro 500 oral — in se tam naseliti. In to zemljo, ki jo rad in z veseljem kupi za obdelovanje bogati in razvajeni Švicar, pa prezirajo domači ljudje in se selijo v tujino za grenkim dninarskim kruhom. Tako se je nedavno prav iz Ruševoga sela ob Sovskem jezeru izselilo na Westfalsko 26 odraslih ljudi! Kdaj bomo Jugoslovani k pameti prišli?

GOSPODARSKE VESTI.

Prodaja jelovega, borovega, bukovega in smrekovega lesa. Gospodarsko ravnateljstvo deželne vlade v Sarajevu proda: 1. Iz gozdnega okoliša Ozren (okraj Gračanica in Maglaj) približno 10.000 m³ borovega in jelovega lesa ter približno 16.000 m³ bukovega lesa. 2. Iz gozdnega okoliša Pastirevo (okraj Bos. Novi) približno 105.000 m³ bukovega lesa. 3. Iz gozdnega okoliša Čemerica (okraj Banjaluka, Kotor, Varoš in Varcer-Vakuf) približno 85.000 m³ smrekovega in jelovega lesa ter približno 115.000 m³ bukovega lesa. Sprejmejo se samo pismene, na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti: ad 1. do dne 2. maja 1912, 11. ure dopoldne; ad 2. do dne 15. maja 1912, 11. ure dopoldne in ad 3. do dne 18. maja 1912, 11. ure dopoldne pri gozdarskem ravnateljstvu deželne vlade v Sarajevu. Razglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

priporoča kot prvi slovenski izprašeni in oblastveno koncesioniran optik in strokovnjak svoj

trihnim obratom urejeno delavnico.

Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

Štiri močne, pridne

dekle

1011 se takoj sprejmejo
v zavodu šolskih sester
v Trstu, V. P. Besenghi 14.

1012

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. krajnem sodišču v Kranjski gori odd. I. se po prošnji lastnika Melhijora Bremca, posestnika na Jesenicah št. 134 prodaja na javni dražbi zemljišče vl. št. 482 k. o. Jesenice, obstoječe iz parcel št. 265 travnik, 267/2 njiva in 267/3 hiša. Izklicna cena za nje ugotovi se s 53.000 K.

Dražba se bo vršila dne

18. aprila 1912. ob 10¹/₂ uri dopoldne pri podpisnem sodišču.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo. Na posostvo zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Zdražitelj mora položiti varščino v znesku 10% izklicne cene. Skupilo je splaćati tekom mesec dni prodajalcu. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 in dne 18. aprila pred začetkom dražbe.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori odd. I.,
dne 28. marca 1912.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti naše preljube soproge, mamice in sestre, gospe

Neže Novak

roj. Lapuh

došlo nam je od strani sorodnikov, prijateljev in znancev toliko izrazov sočutja, da nismo v stanu, zahvaliti se vsakemu posebej.

Tem potom izrekamo tedaj vsem najpristranejšo zahvalo, posebno pa prečastiti duhovščini, vsem gospodom uradnikom, meščanom in njih gospem za častno spremstvo k zadnjemu počitku. Izrečno se zahvaljujemo še velečenjenim gospem soprogam c. kr. uradnikov za darovani krasni venec.

Višnja gora, 30. marca 1912.

1004

Žalujoči ostali.

Prof. dr. plem. Valenta
se je povrnil in zopet ordinira.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 1. aprila 1912.

Pšenica za april 1912	11:35
Pšenica za maj 1912	—
Pšenica za oktober 1912	10:72
Rž za april 1912	9:81
Rž za oktober 1912	9:72
Oves za april 1912	9:66
Oves za oktober 1912	9:38
Koruza za maj 1912	8:76
Koruza za julij 1912	8:71

Razpis službe.

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe »AVSTRIJSKI FENIKS« v Ljubljani sprejme takoj reprezentativnega, v vseh zavarovalnih strokah izurjenega

potovalnega uradnika

proti mesečni plači K 200— in z drugimi postranskimi dohodki. Prošnje z vsemi spričevali vložiti je do 15. aprila t. l.

1010

Lepo zračno

stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje, se odda mirni stranki takoj v najem. Poizve se: Stari trg št. 12.

1026

Pianino

(Heitzmann) še skoraj nov, se prodaja zelo ceno na Starem trgu 20 II. nadstr. pri gdč. Novak. Ogleda se lahko od 10. do 3. ure pop.

992

Stanovanje

za takoj ali za avgustov termin z dvema sobama, pri eni sobi poseben vhod, iše mirna stranka. Najraje v novi hiši in v bližini II. državne gimnazije. Naslov se izve pri upravi.

1019

Nc I 199/12—8

Zlati knjižici imenuje »Svečenička Zvezdica« l. 1912, št. 1) slovenske prevode o Lintelovih del »Staršem in vzgojiteljem« in »Mladini«, ki so v smislu odlokov sv. očeta Pija X. prepričevalno vabita k pogostemu in vsakdanjemu sv. obhajilu.

Knjižica »Staršem in vzgojiteljem« je izšla v drugem zelo pomnoženem natisu in ima na str. 38—56 odloke sv. očeta Pija X. o pogostem in vsakdanjem prejetanju sv. obhajila in od str. 57 dalje navodilo za pogostost in vsakdanje sv. obhajilo. Cena 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vinarjev.

Knjižica »Mladini« (stran 86) krepko, naravno, nepretirano in prepričevalno govori o potrebi pogostnega sv. obhajila za mladino. Naj bi jo dobili v roke vsi slovenski mladeniči in deklice. Cena 30 vin., 20 izvodov in več po 25 vin.

Obe knjižici se dobivata v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Valerija ali zmagoslavni izhod iz katakomb. Zgodovinska povest. Spisal De Waal. Cena K 1'50, vez. K 2'10. — Najlepše povesti, katere nam nudi svetovno slovitvo, se vrše ob Kristusovem času ali pa za časa prvih kristjanov. Saj nudi ta doba požrtvovalne ljubezni in svetega junaštva tudi najlepšo snov pripovedne pisatelju. Poleg znanih romanov Ben hur, Quo vadis, Zadnji dnevi Jeruzalema, Dekle z biseri, Fabijola itd. spada tudi Valerija med te bisere poudarjenega slovitva. V Valeriji se zrcali konec najhujšega boja med ginečim poganstvom in procvitajočim krščanstvom, ki je z zmago Konstantina Velikega nad Maksencijem osvojilo cesarski Rim in zadobilo prvo svobodo. Knjigo toplo priporočamo. Dobiva se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Za cerkvene organiste. Še pred Veliko nočjo izide v založbi Katoliške Bukvarne v Ljubljani nova, jako praktična cerkvenoglasbena zbirka: **100 preludijev za orgle**, zložil Stanko Premrl, stolni regens chori v Ljubljani. — Preludiji so večinoma tako kratki in jedrnat, in ravno takih naši organisti najbolj potrebujejo. Nekaj jih je pa tudi daljših in slovesnejših. Skladbe so solidne, zanimive in živahne. Zbirka je razvrščena po tonovih načinih, in sicer slede skladbe v tem-le redu: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur, in Des-dur. — Obširna zbirka Premrlovih preludij stane samo K 3'80, po pošti 20 vinarjev več.

»**Zaobljuba**«, spisal Bečič-Medvešek, ta toli pogrešana in zaželjena povest je izšla ravno v drugem natisu. Povest nam slika življenje krepkega hrvatskega junaka, ki se s svojo hrabrostjo, zvestobo in močnatostjo povzpne med tujim narodom do najvišjih časti ter vrnivši se domu, ovenčan s slavo, osreči ves svoj domači kraj. Povest, ki je krasna že po svoji vsebini, je pisana z največjim domoljubnim navdušenjem in redko mikavnostjo, radi česar se je tudi tako priljubila, da je bila v prvem natisu v kratkem razprodana. Vsi značaji so risani krepko z določenimi potezami ter se morajo omiliti bravcu. Na vsestransko ljudsko željo je knjiga izšla v drugem natisu in stane broširana 1 K 80 v., v platno vezana 2 K 60 vin. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Golsa

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je je izumil ozdravljene, četudi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpslatvi 20 vin. v znakah naš prospekt

3531 Remični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

Proda se takoj po nizki ceni 300 stotov

detelje

(lucerne), izvrstna krma. Natančne poizvedbe v pisarni Ivana Mathiana, Dunajska cesta št. 14 v Ljubljani. 974 3

Vajenca

sprejme takoj pekovski mojster **Anton Videmšek, Selo 45, pošta Moste** pri Ljubljani. 996

Priznana specialiteta!

Namočena, surova

528

polenovka

na poseben način pripravljena in v to porabno **OLJE** se dobiva vedno pri

Josip Polaku, trgovcu, Sv. Petra cesta 9, Ljubljana.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

ad št. 23667/11.

Razglas.

Mestni magistrat odreja, da se omogoči uspešnejše nadzorovanje tržnega prometa z živili in točno izvrševanje predpisov o tržnem prometu, nastopno:

Vsak prodajalec živil in potrošnin, izvemši trgovce s specerijskim in kolonialnim blagom in delikatesami, ki nima stalnega obrtolišča, marveč prodaja blago na stojnici, na javnem trgu ali v kaki hišni veži, ali na zasebnem prostoru, mora imeti na svoji stojnici, in če tudi te ne uporablja, na košari napis, ki mora obsegati popolno **krstno in rodbinsko ime njegovo in kratko označbo obrta**, n. pr. **branjarija, prodaja živil in enako**. Napis mora biti pritrjen na takem mestu, da ga sleherni nadzorovalni organ in vsak kupovalec lahko čita. Napisne tablice naj bodo **iz lesa ali iz pločevine ali pa iz lepenske**. Natančnejša pojasnila glede tega daje mestno tržno nadzorništvo. Ta odredba temelji na § 26 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana in prestopki se bodo kaznovali po § 70 l. c.

Ta odredba stopi takoj v moč.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. marca 1912.

983

Zupan: dr. Ivan Tavčar, l. r.

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnoznan doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medaje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pisem. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1'20, veliki lonček K 2'—, rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Škafulja 1 K 50 v.

Olimpija puder krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Pomada za rast las prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Osipalo Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Mazilo zoper ozeblino. je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.

Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago

Drogerijske cene. — Mastim za živinorejce. — Telefon 190 3481

Št. 155/pr.

952

Razpis.

Pri deželnem knjigovodstvu je izpraznjeno mesto računskega nadoficijala s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uslužbencev.

Obenem se razpisujeta tudi dve mesti računskih praktikantov z adjutom po 1200 K.

Prosilci za eno teh mest vložijo svoje s krstnim in domovinskim listom, z dokazali o usposobljenosti o dosednji praktični uporabi in o znanju slovenskega in nemškega jezika opremljene prošnje pri deželnem odboru kranjskem

do 27. aprila 1912

Prosilci za ta mesta morajo dokazati, da so dovršili kako srednjo srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali pa poleg nižjih razredov srednje šole kako trgovsko akademijo ali kako drugo trgovsko šolo. Prosilci za službo računskega nadoficijala morajo poleg te še dokazati, da so prebili izpit iz državnega računostvoja in da so v računski stroki praktično povsem izvežbani.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 26. marca 1912.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da bodem od leta 1870. obstoječo, po mojem pokojnem soprogu gosp. Fran Meisetzu oskrbovano

trgovino z juveli zlatnino in srebrnino

pod dosedanje protokolirano tvrdko

F. Meisetz

v lastni hiši na :
Mestnem trgu št. 13

nepremenjeno nadalje vodila.

Obile trgovske izkušnje, v zvezi s strokovnimi sposobnostmi, ki sem si jih pridobila z dolgoletnim skupnim delovanjem z mojimi pokojnim soprogom, in solidna trgovska načela, namestitve poslovdje, ki že več let služi v moji hiši, kakor tudi bogato izbrana zaloga blaga, me stavijo v prijeten položaj, da si ohranim časteče zaupanje, ki je uživa trdka od ustanovitve sem, in se bom resno trudila, da isto opravičim in še bolj utrdim s strogo solidno in vestno postrežbo.

Nova dela, poprave in gravure se solidno in okusno izvršujejo v moji moderno opremljeni delavnici.

Priporočujoč se velečenjeni dobrohotnosti priporočam se kar najtopleje

Suzana Meisetz,

855

lastnica trdke F. Meisetz.

Hotelska delniška družba »Triglav« v Ljubljani.

Ker je bil redni občni zbor dne 29. marca t. l. glede sklepanja o likvidaciji družbe nesklepčen, skliče se

drugi občni zbor

dne 13. aprila 1912 ob 5. popoldan v hotelu »Ilirija« v Ljubljani.

Dnevni red:

Likvidacija družbe.

Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo glasovalno pravico, morajo položiti svoje delnice tri dni pred dnevom zborovanja pri kreditni banki v Ljubljani.

V Ljubljani, 1. aprila 1912.

1006

Upravni svet.

Hotelska delniška družba »Triglav« v Ljubljani daje v najem

Grandhotel »Triglav«

v Boh. Bistrici. — Ponudbe naj se pošljejo do 14. aprila t. l. na družbo, ki daje tozdevna pojasnila. 1006

V Ljubljani, 1. aprila 1912.

Upravni svet.

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri.

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Židovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih pomladnih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

belomesnati kranjski

semenski krompir

Sprejema tudi naročila za semensko ajdo, oves, fižol, trave in vse vrste drugih semen. 751

Zaloga pristnih domačih vin.

Za velikonočni čas se priporoča:

Vidi aquam

za mešani zbor zložil Alojzij Mihelčič op. 12. Dobi se izvod 70 vin. v Katoliški bukvarni in pri skladatelju v Metliki. 932

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«. 159

Lepa prilika za mlade trgovce!

V najem se da

oziroma proda takoj iz proste roke zaradi preselitve dobro idoča trgovina in gostilna tik farne cerkve. Zraven je približno 16 ha zemljišča. Naslov pove uprava lista. 995

Dobro vino

je na prodaj v kmetskih kletah; posreduje Posojilnica v Kaštelu pošta Buje v Istri. 600

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.